

Újabb beruházás az erdőszentgyörgyi kórháznál

Elkezdődött a belgyógyászat épületének felújítása

Fotó: Erdőszentgyörgyi Polgármesteri Hivatal

Nemrég fejeződött be az erdőszentgyörgyi városi kórház járóbeteg-részelegének a felújítása, bővítése, és máris újabb beruházás vette kezdetét az egészségügyi intézményben, pályázati alapokból nekiláttak a belgyógyászatnak otthont adó épület felújításának. Az energiahatékonyság javítását célzó beruházás keretében megújul a tetőzet, kicserélik a nyílászárókat, hőszigetelik az épületet.

Menyhárt Borbála

Szász Levente Lóránd, Erdőszentgyörgy polgármestere lapunknak elmondta, a helyi, illetve a környékbeli településeken élő páciensek számára minél jobb körülményeket szeretnének biztosítani az egészségügyi ellátás terén, ezért igyekeznek minden pályázati, fejlesztési lehetőséget kiaknázni.

A kórház udvarán lévő belgyógyászat épülete igencsak megérett a felújításra, azonban mindeddig nem volt lehetőség fejleszteni, ugyanis az ingatlan nem volt az önkormányzat tulajdonában.

(Folytatás a 4. oldalon)

Kapható
az újságárosoknál!

Ne feledje
idejében megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
féláron,
mint ha
megvásárolná!

Összesítik
a programkínálatot

Napvilágot látott a Marosvásárhelyen sorra kerülő kulturális eseményeket felsorakoztató culture-map.org honlap és telefonos applikáció.

4.

A titokzatos
mikrobiom

A bélben lévő mikrobák befolyásolják a gondolkodásunkat bizonyos dolgokról. Például befolyásolhatják azt, hogy csokiéhségünk lesz, és ilyen vagy olyan táplálékot kívánunk vagy nem kívánunk.

7.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Koalíciós telenovella

Mózes Edith

Lassan lányregényhez kezd hasonlítani a hatalom elosztása körüli hercehurca. Akárcsak az elnökek a hatalom, a kiváltságok, de főleg a mentelmi jog megtartására irányuló próbálkozásai. A körvonalazódó koalíció jóformán még meg sem alakult, máris szakadás előtt áll a közös elnökjelölt kiválasztása miatt. Markó Béla, az RMDSZ volt elnöke a Szövetségi Képviselők Tanácsának pénteki marosvásárhelyi ülésén azt mondta, a kormánykoalíció formálódása „szokatlan”. A helyzet 1996-ra emlékezteti, amikor az RMDSZ-t először hívták meg kormányozni. Vagyis nem ideológiai alapon jönne létre, hanem azért, hogy folytassák a mostani utat, amit követtek 1990-től. 1996 vége, amikor több, eltérő mentalitású és elképzelésű párt szövetekezett, véleménye szerint kulcsfontosságú pillanat volt Románia NATO-ba és az Európai Unióba való integrációja szempontjából. Nos, új tárgyalási forduló kezdődött vasárnap délelőtt a PSD, PNL, USR, RMDSZ és a nemzeti kisebbségek alkotta Európa-párti koalíció pártjai között a parlamentben. A megbeszélések középpontjában a képviselőház és a szenátus vezető pozícióinak elosztása állt. Ugyanakkor a négy Európa-párti pártnak „nyíltan meg kellett beszélnie” a közös jelöltet is. Kelemen Hunor szerint csak egy jelöltje lehet a koalíciónak, nem szabad abba a hibába esni, hogy a többségi kormánykoalíció több jelöltet javasol, ami polarizálná a szavazókat. A megbízott liberális elnök is fontosnak tartja, hogy egyetlen jelölt legyen, aki garantálja, hogy Románia kiszámítható, stabil és megbízható ország. Az elnökjelöltnek szilárd választói támogatottsággal kell rendelkeznie, hogy elkerülje azokat a hibákat, amelyek az oroszbarát szuverén jelölt győzelméhez vezettek az elnökválasztás első fordulójában, és amelyek reakcióhullámot eredményeztek Románia (Folytatás a 3. oldalon)

DECEMBER

17

KEDD

8:01 18:31
16:36 10:52

A nappal hossza:
8 óra 35 perc

Ma **LÁZAR** és **OLIMPIA**,
holnap **AUGUSZTA** napja

Az év **352.** napja,
hátravan **14** nap

IDŐJÁRÁS

Zápor lehetséges

Hőmérséklet:
max.: **8 °C**
min.: **0 °C**

naptár

Isten éltesse!

AUGUSZTA: a latin eredetű Augustus (magyarul Ágost és Ágoston) férfinév párja. A latin név jelentése: magasztos, fennkölt.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2024. december 16.

1 €	4,9759 lej
1 \$	4,7430 lej
100 Ft	1,2181 lej
1 g arany	405,4657 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Zárul az ajándékgyűjtés

Utoljára december 17-én, kedden (ma) lehet még játékokat adományozni a marosvásárhelyi Rozmaring központ iskolás foglalkozásain részt vevő, a menhelyen éjszakázó hajléktalan gyermekek számára. A Little Hope Egyesület kezdeményezte adománygyűjtés a Küküllő (Tárnavei) utca 1. szám alatti Little Bistróban zajlik, 17 és 19 óra között lehet még ma elvinni oda az adományokat. A begyűlt játékokat a Marosvásárhelyi Szociális Igazgatóság válogatja szét, az összeállított csomagokat pedig a Téli vízi el december 19-én, csütörtökön délelőtt 10 órakor a Rozmaring központba.

Tartós élelmiszert lehet adományozni vásárláskor

Az ünnepek előtt a Romániai Élelmiszerbankok Szövetsége országwide élelmiszergyűjtést kezdeményezett; az adományozott élelmiszert szétosztják olyan partnerszervezeteknek, mint a Gyulafehérvári Caritas, amely a közösségben élő rászorulókat támogatja. Idén a Lidl, a Penny, az Auchan és a Kaufland Romania partneráruházak 984 üzletében gyűjtenek élelmiszert. A Caritas partnereként csatlakozott a Harmopan is 16 üzlettel. Azok, akik adakozni szeretnének, amikor valamelyik partnerüzletben vásárolnak, tartós élelmiszerterméket helyezhetnek el a pénztárgépek mögötti, erre a célra kitett dobozokba, vagy átadhatják a termékeket az önkénteseknek. Az adományok szegény családokhoz, egyedül maradt idősekhez, egyedülálló anyákhoz, nevelőszülőknél élő gyermekekhez és sok más rászorulóhoz jutnak majd el.

A Mikulás-busz programja

A marosvásárhelyi Mikulás-busz az elkövetkező napokban az alábbi útvonalokon közlekedik: december 17-én, kedden a 44-es vonalon (kombinát–Sapientia), 18-án, szerdán a 17-esen (kombinát–jeddai végállomás), 19-én, csütörtökön a 3-as (Béga–Remeteszeg), 20-án, pénteken a 21-es vonalon (Március 8. utca–főter).

Nyílik a festészeti szalon

A megye képzőművészeti életének évzáró nagy eseményeként december 17-én, kedden (ma) 17 órakor nyitják meg a marosvásárhelyi Art Nouveau Galériában a festészeti szalont. A Romániai Képzőművészek Szövetsége Marosvásárhelyi Fiókjá idén Contactus címmel hirdette meg hagyományos kollektív tárlatát. Az utóbbi évek gyakorlata szerint ezúttal is országos jellegű a rendezvény, nem csak a megyéből várták a hivatásos művészek és művészeti egyetemi hallgatók benevezését. A festészeti technikák, anyagok és eljárások minden válfaját képviseli a szalonra jelentkezett 59 pályázó. Kiállításuk négy héten át, január 14-ig látogatható.

Karácsonyi néptáncgála Gyulakután

December 21-én, szombaton 17 órakor a gyulakutai kultúr-otthonban a Szivárvány néptáncgyűttes A kis Jézus megszületett, örvendjünk...! címmel karácsonyi műsort ad elő. Kicsiket, nagyokat szeretettel várnak a Szivárvány karácsonyi néptáncgálájára – áll a meghívóban.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

A VIBE Európa 20 legjobb közepes méretű fesztiválja között

A közönség szavazatainak köszönhetően a VIBE bekerülhetett a European Festival Awards (EFA) 20 legjobb közepes méretű fesztiválja közé. A végső döntést az európai fesztiválszövetség egy szakmai zsűrivel közösen hozza, az eredményt pedig 2025 januárjában hirdetik ki Groningenben.

A 2024-es év mérőföldkönek számít a VIBE Fesztivál történetében, hiszen először érte el a 112.600 látogatót, és ezzel a számmal először pályázhatott „A legjobb közepes méretű fesztivál” kategóriában. A VIBE 2017-ben, az első fesztivál után került először az EFA szűkített listájára, „A legjobb új fesztivál” kategóriába, míg 2022-ben „Lehetetlen fiatalok nélkül” kategóriában pályázott – ekkor a legjobb öt közé sorolták. Mindkét eredmény fontos lépést jelentett a fesztivál nemzetközi elismerése felé vezető úton,

ahogy az aktuális díj is segítene növelni a rendezvény ismertségét és presztízsét. Az évzárás jegyében a 2025-ös VIBE Fesztivál előadói listája tovább bővült. Dimitri Vegas & Like Mike és a már bejelentett nevek mellé újabb 11 fellépő került fel a plakátra: Ekho, Elefánt, Halott Pénz, Hősök, Koósz Milán, Manuel, Missh, Pici, Pogány Induló, Pumped Gabó, Tankcsapda.

Az ünnepi időszakra a VIBE különleges ajánlattal is készült. A Mystery Christmas Box by Plaza M nemcsak egy VIBE-bérletet rejt, hanem VIBE-os ajándékokat és egy kuponkódot is, amely több mint 3000 nyereményhez biztosít esélyt. Aki karácsonyi ajándéknak szánja a Mystery Christmas Box by Plaza M dobozt, az online december 18-ig rendelheti meg, míg a Plaza M-ben és a promóterhálózatnál december 31-ig érhető el. A 2025-ös VIBE július 3–6. között lesz Maroszentgyörgyön. (közlemény)

A Halott Pánz koncertjén

Fotó: Bereczky Sándor

Jubileumi kabaré-előadás, 40 éves a Hahota

A marosvásárhelyi Hahota színtársulat december 28-án, szombat este 7 órától a Maros Művészegyüttes előadótermében mutatja be várva várt jubileumi kabaré-előadását, melynek címe **Csak komédia!** A további marosvásárhelyi fellépések időpontjai: december 29., 30., 31., valamint január 2. és 3. este 7 órától, illetve 4-én délután 5 és este 8 órától. Fellépnek: Puskás Győző, Gönczy Katalin, Kelemen Barna, Cseke Péter, Halmágyi Éva és Szőlősi P. Szilárd. Énekel Jakab Bodoni Ildikó. Rendező

dr. Kovács Levente. Jegyek elővételben már kaphatók a Kultúrpalota (hétfőtől péntekig 10–13 óra között, kedden, szerdán és csütörtökön 17–19 óra között) és a Maros Művészegyüttes jegyirodáiban (hétköznap 17–19 óra között), valamint a World Travel Shop utazási irodában (Aurel Filimon utca 17. sz., hétköznap 9–16 óra között). Az évad teljes műsorrendje megtekinthető a www.hahota.ro weboldalon, kövessék a társulat Facebook-oldalát fontos, aktuális információkért.

RENDEZVÉNYEK

Három aranyalma – adventi előadás

A Három aranyalma című karácsonyváro műsort december 17-én, kedden (ma) 19 órától Marosvásárhelyen, a Keresztelő Szent János-plébániatemplomban lehet megtekinteni. Navratil Andrea és Demeter László koncertjén istenes népi énekek hangzanak el kobozkísérettel, a teljes évkört felölelően, azaz Jézus születésétől a Szentlélek eljövételéig. Az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány szervezte rendezvényen a részvétel adományalapú, a begyűlt összeggel a szervezők a magyarfülpösi szórványkollégiumot támogatják.

Márványföldből gyöngyvirágok – a Maros Művészegyüttesnél

A Maros Művészegyüttes Márványföldből gyöngyvirágok című, Kalotaszeg örökségét színpadra vivő előadásával lép közönség elé december 17-én, kedden (ma) 19 órától a kövesdombi előadóteremben. A karácsonyi dalokat is tartalmazó előadás rendező-koreográfusa Sánta Gergő, alkotótársa Sánta-Bíró Anna. Helyfoglalás a 0757-059-594-es telefonszámon.

Szimfonikus hangverseny zongoraverseny díjazottjaival

A Marosvásárhelyi Nemzetközi Zongoraverseny díjazottjainak játékában gyönyörködhet a Kultúrpalota nagyteremének közönsége a december 19-i, csütörtöki

szimfonikus hangversenyen 19 órától. A koncerten a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia szimfonikus zenekarát Radu Postăvaru vezényli.

Borsikák karácsonya

A marosvásárhelyi Borsika néptáncgyűttes december 21-én, szombaton 16 és 19 órától mutatja be 8. évzáró karácsonyi előadását a Kultúrpalota nagyteremében. Az együttes kis-, cseperedő, közép- és nagycsoportja nyárádmenti, szilágysági, magyarbódi, magyarpalatkai, székeli, küllömenti, nyárádmagyarósi, kalotaszegi, bukovinai táncokból és népdalokból visz színpadra összeállítást. A műsor megtekintéséhez előzetes jegyfoglalás szükséges a 0744-517-179-es telefonszámon.

Karácsonyi jótékonyági koncert a Vártemplomban

A Művészkuckó Egyesület és a Vox Angelica gyermekkórus karácsonyi jótékonyági koncertre hívja a nagydíjazott december 21-én, szombaton este 7 órától. A Vártemplomban sorra kerülő ünnepi hangverseny mintegy száz kis- és nagy diák, egykori tanítvány és kolléga áll ki a Fegyverneki lányok mellett. A koncert fellépői tehetségükkel, gyönyörű énekhangjukkal üzenik Gyopárnak és Saroltának, hogy nincsenek egyedül. Karmester: Korpos Kamilla. A 20 lejes belépőt a helyszínen lehet átvenni a diákoktól, akik egy karácsonyi bibliai idézetet tartalmazó könyvjelzővel ajándékozzák meg a résztvevőket. Az eseményt, amelynek bevételét a szervezők a testvérpárnak ajánlják fel, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház és a próbáknak helyszínt biztosító Kálmán idősothton is támogatja.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Benedek István
Vajda György

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.

Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro

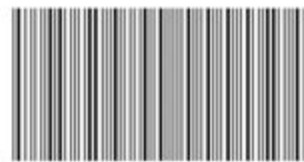
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro

Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

6423578000069

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Az RMDSZ kormányzati céljai

A magyar emberek biztonságát, a gazdasági növekedést és a munkahelyteremtést említette a kormányalakításnál elérendő legfontosabb célok között Kelemen Hunor, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség elnöke hétfőn a Kossuth rádióban.

A politikus elmondta, nagykoalíció készül, ez azt jelenti, hogy a nacionalista, magyarellenes erőkön kívül mindenki részt venne a kormányban. A koalíciós megállapodást még írásban meg kell erősíteni – tette hozzá. Az RMDSZ törekvése, hogy a kormányprogramba a saját választási programjából minél több olyan elemet beemeljen, melyek a társadalmi problémákra jó megoldásokat kínálnak – közölte az elnök.

A szövetség a kisebbségi jogok védelmére kíván koncentrálni, hiszen a több mint egyharmados súlyú magyarellenes frakciók támadására lehet számítani. Már készültek olyan javaslatok és még lesznek is olyanok, melyek a megszerzett jogok csorbítására vonatkoznak. Példaként az AUR (Románok Egyesüléséért Szövetség) törvényjavaslatát említette, amely a nyelvi jogokat korlátozná – tudatta a politikus.

Kelemen Hunor szavai szerint intenzív tárgyalások következnek. Az év végéig meg kell a kormánynak alakulnia, de jó lenne, ha ez már karácsony előtt megtörténne. A költségvetést rendbe kell tenni, el kell fogadni azt a sürgősségi kormányrendeletet, amely a költségvetési sarokszámokat tartalmazza, és a jövő évi fiskális mutatókat meghatározza.

A pártelnök úgy látja, még korai a minisztériumok elosztásáról beszélni, de az RMDSZ olyan tárcák vezetését vállalná, amelyeken keresztül közvetlenül tudják segíteni a közösséget. Az elmúlt időszak tapasztalatai alapján a fejlesztési terület a szövetség számára a legfontosabb. A jövő évi elnökválasztás szempontjából meghatározó, hogy milyen kormány alakul, és az első száz napban milyen programot hajt végre. 2025-ben

sokkal nehezebb lesz elnökválasztást nyerni a kormánykoalíció oldalának, ha nem hozza meg idejében a jó döntéseket – jelentette ki Kelemen Hunor.

Még arról is vita folyik, hogy egy vagy két jelöltje legyen a kormányalakító oldalnak. Fennáll a veszélye ugyanis annak, hogy brutálisan polarizálna a társadalmat, ha a két oldal egy jelöltje indulna, és emellett a második fordulóra nem maradna tartalék – fejtette ki az elnök. Kelemen Hunor úgy fogalmazott, a mai napig vita kérdése, hogy az alkotmánybírók döntése helyes vagy helytelen volt, amikor érvénytelenítette az elnökválasztás első fordulójának eredményét.

A feszültség a társadalomban maradt, az emberek úgy érzik, megfosztották őket a választás lehetőségétől, arra készülnek, hogy jövőre igazságot tesznek. Annak érdekében, hogy a polgárokban meglévő bizonytalanságot csökkenteni lehessen, meg kellene ismerni a döntéshez vezető érveket és bizonyítékokat. Románia és Bulgária felvétele a schengeni övezetbe azt jelenti, hogy korlátozások nélkül lehet utazni, de a szűrőpróbaszerű ellenőrzések még hat hónapig fennmaradnak – mondta az elnök.

Kelemen Hunor emellett jó hírek nevezte, hogy megnyílik tíz olyan határátkelőhely is, amely már évekkel ezelőtt megépült, de csak hétfévente működött néhány órát. Ezzel nem kell 50-60 vagy akár 100 kilométert kerülni a nagy határátkelőhelyek felé. Egyszerűbbé válik a kapcsolattartás, ami a romániai magyarságnak rendkívül fontos, hiszen „erre várunk száz éve” – hangsúlyozta a pártelnök, hozzátéve: a schengeni csatlakozás jó a gazdaságnak is.

A román-magyar kapcsolatokat is segíti, hogy Magyarország uniós elnöksége alatt született döntés a schengeni csatlakozásról, hogy Orbán Viktor miniszterelnök a kérdést fél éven át napirenden tartotta és támogatta – tette hozzá Kelemen Hunor. (MTI)

Embercsempész bandát számoltak fel

A rendőrök hétfőn 69 helyszínen tartanak házkutatást egy szervezett bűnözői csoport létrehozásával és migráncsempészzel kapcsolatos ügyben, és ugyanennyi személyt kísértek be kihallgatásra a DIICOT temesvári igazgatóságának székházába.

A Temes megyei rendőrség hétfői közleménye szerint több megyében – Temes (29 helyszínen), Mehedinți (9), Dolj (8), Krassó-Szörény (4), Argeș (4), Ilfov (3), Teleorman (3), Arad (3), Dâmbovița (2), Szeben (1), Konstanca (1), Ialomița (1) – és Bukarestben (1) zajlanak házkutatások. A nyomozás során kiderült, hogy 2023 folyamán külföldi állampolgárok

létrehoztak egy migráncsempészes szakosodott bűnözői csoportot, amelyhez román állampolgárok is csatlakoztak. A bűnszervezet tagjai migráncsoportokat csempészték át Romániába a Dunán keresztül, majd szintén törvénytelen módon kivitték őket Nyugat-Európába. A rendőrök szerint a bűnbanda tagjai migráncsoportokat toboroztak Törökországban, és előbb Bulgáriába, majd Romániába juttatták el őket törvénytelen módon. Romániában temesvári ingatlanokban helyezték el őket addig, amíg lehetőség nem adódott arra, hogy gépkocsikban elrejtve átvigyék őket a nyugati határon.

A szervezett bűnözői csoport egyes

tagjai általában román állampolgárságú sofőröket toboroztak, akik az ország nyugati részén lévő bizonyos helyekről felvették és elszállították a migránsokat a megbeszéltek parkolóhelyekre, ott pedig teherautókra rakták őket – derül ki a közleményből.

A román hatóságok 2024 júniusa és decembere között 136 szállítmányt fűltek le, összesen mintegy 1000 afrikai és ázsiai migránssal a fedélzetén.

Az akciókat a temesvári rendőrség szervezett bűnözés elleni osztályának rendőrei koordinálják, és több megye rendőrségének, valamint a határrendészetnek és a csendőrségnek a munkatársai is részt vesznek benne. (Agerpres)

Tanítani fogják a kommunizmus történetét

Valamennyi középiskolás diák tanulni fog tizenkettedik, illetve tizenharmadik osztályban a romániai kommunizmus történetéről – jelentette ki hétfőn Ligia Deca tanügyminiszter.

Az oktatási tárca vezetője a romániai kommunizmus története elnevezésű tantárgy tantervének jóváhagyása alkalmából szervezett eseményen elmondta: több oka van annak, hogy sokan nosztalgiával tekintenek vissza a rossz időkre, és ezek közül az egyik legfontosabb a történelmi tények ismeretének a hiánya. A jelenség a fiatalabb generációk tagjaira is jellemző, azokra az ifjakra, akik a kommunista rendszer bukása, sőt Románia uniós és NATO-csatlakozása után születtek. Ezért is fontos a miniszter szerint, hogy valamennyi tizenkettedik, illetve tizenharmadik osztályos diák tanulja ezt a tantárgyat. Deca elmondta, a tantárgynak köszönhetően a diákok megis-

merhetik a kommunista rendszer intézményeit, politikáit és társadalmi valóságát, de tanulni fognak az elnyomás és az ellenállás formáiról, valamint a protokronizmusról is. A miniszter szerint nem „ideológiai fejtegetésből”, hanem a tények objektív ismertetéséből áll majd a tananyag, nem az egyik vagy másik oldal elítélése a cél, hanem elmagyarázni a diákoknak, hogy mi történt abban az időszakban, és kritikus gondolkodásra nevelni őket.

– Az iskolákban és egyetemeken kötelességünk küzdeni a tudatlanság és a manipuláció ellen, amely a legtöbbször a történelem ismeretének hiányából fakad. A kommunista rendszer történelmi tényeinek nem megfelelő vagy hiányos ismerete olyan torzításoknak enged teret, amelyek befolyásolhatják a társadalmi és – amint láthattuk – a választói magatartást – mondta Ligia Deca tanügyminiszter. (Agerpres)

A túsok kiszabadításáról tárgyalt Donald Trumppal az izraeli kormányfő

Benjámín Netanjahu izraeli miniszterelnök az izraeli túsok kiszabadításáról, a Hamász iszlamista terrorszervezettel folytatott tárgyalásokról beszélt telefonon Donald Trump megválasztott amerikai elnökkel vasárnap este telefonon – közölte az izraeli kormány.

A közvetítők segítségével zajló tárgyalásokon a Hamász 2023. október 7-i terrortámadásakor a Gázai övezetbe hurcolt, és még fogságban lévő mintegy száz izraeli tús kiszabadításáról, illetve az elhunytak maradványainak átadásáról és az ennek fejében kihirdetendő tűzszünetről egyeztetnek. Az izraeli kormányfő

szerint a Trumppal folytatott telefonbeszélgetésén azt hangsúlyozta, hogy „ki kell teljesíteni Izrael győzelmét”.

„Éjt nappallá téve azon dolgozunk, hogy hazahozzuk a túsokat, az őket és az elesetteket” – mondta a miniszterelnök, de hozzátette: „minél kevesebbet beszélünk róla, annál jobb – így Isten segítségével sikerülni fog”.

Netanjahu vasárnap összehívta a kabinet ülését, amelyen a jelentések szerint szintén elhangzott, hogy a tárgyalások legnehezebb pontja a kiszabadítandó foglyok száma. A Moszad, Izrael külföldi hírszerző szolgálata és a Sin Bet belbiztonsági szolgálat vezetője a megbeszélésen ugyanakkor azt mondta a mi-

nisztereknek, hogy a Hamász hajlandóságot mutat a megegyezésre – jelentette a ynet hétfőn, amely szerint Donald Trump túsügyekkel foglalkozó külön megbízottja, Adam Boehler Izraelbe látogat a héten, ahol a túsok ügyében várhatóan izraeli tisztviselőkkel egyeztet.

Izrael úgy véli, hogy a 2023. október 7-én elrabolt 251 tús közül 96 továbbra is az övezetben található, közülük legkevésbé harmincnyen meghaltak. Mellettük két, önszántából a háború előtt Gázába ment izraeli, valamint az Erős Sziikla hadműveletben 2014-ben elrabolt két katona holttestének visszaadásáról is tárgyalnak. (MTI)

Ország – világ

Több mint 200 engedélyezett sípálya van Romániában

Romániának több mint kétszáz engedélyezett, különböző nehézségi fokozatú sípálya van – közölte szombaton a gazdasági, vállalkozási és turisztikai minisztérium. A szaktárca tájékoztatása szerint a 2009-ben kezdeményezett turisztikai fejlesztési terv révén 16 beruházást valósítottak meg, amelyek összértéke meghaladja a 660 millió lejt. Ennek keretében 42 új sípályát alakítottak ki, a legtöbbet Hunyad (14), Brassó (6) és Hargita (5) megyében. Ugyanakkor Brassó megyében létrehozta hat összekötő pályát is. Nyolc ülőliftet is üzembe helyeztek: Hunyad (2), Brassó (2), Vâlcea (1), Hargita (1), Bihar (1) és Prahova (1) megyében, két sífelvonót Vâlcea megyében, egyet Hunyad, egyet Hargita megyében, öt új kabinos felvonót: Hunyad (2), Suceava (1), Vâlcea (1) és Máramaros (1) megyében, valamint egy szállítószalagot Prahova megyében. Tizenhat hóagyút is telepítettek: Hunyad (3), Brassó (2), Prahova (2), Hargita (2), Suceava (3), Vâlcea (1), Máramaros (2) és Bihar (1) megyében – közölte a minisztérium. (Agerpres)

A sajtó szabályozását célozzák?

Szabó Ödön RMDSZ-es képviselő szerint az álhírek népszerűségének az a magyarázata, hogy a román sajtónak már nincs „erkölcsi tartása”. A nagyváradi politikus a Szövetségi Képviselők Tanácsának pénteki marosvásárhelyi ülése után nyilatkozott az újságíróknak. Szabó Ödön szerint az álhírek rombolják a demokráciát, és el kellene gondolkodni azon, hogy milyen szabályozásokkal állítható meg ez a „vírus”. Felvetette, hogy egy esetleges sajtótörvénynek egyetlen előírást kellene tartalmaznia: „Ne hazudj!” Hozzátette, hogy természetesen viccelt, de egy ilyen előírás betartása szerinte „erkölcsi tartást” adna a sajtónak, és nem járna a vélemények sokféleségének korlátozásával. A képviselő elmondta, hogy a parlament, a civil társadalom és a szakma képviselőinek összefogásával nyilvános vitát kellene szervezni a sajtó szabályozásáról, és ennek eredményét törvénybe lehetne foglalni. Hozzátette: az RMDSZ-nek nem a bátorsága, hanem a politikai ereje hiányzik egy ilyen nyilvános vita kezdeményezéséhez. (Agerpres)

Földrengés volt Vrancea megyében

Vasárnap 14.35-kor a Richter-skálán 3-as erősségű földrengés volt Vrancea szeizmikus térségben, Buzău megyében – közölte az Országos Földfizikai Intézet. A szeizmikus mozgás 30 kilométeres mélységben következett be. Epicentruma 35 kilométerre volt Focșani-tól, 38 kilométerre Buzăutól, 91 kilométerre Sepsiszentgyörgytől és 97 kilométerre Brassótól. Az idei év legerősebb földrengését szeptember 16-án mérték, az 5,4-es erősségű volt. (Agerpres)

Koalíciós telenovella

(Folytatás az 1. oldalról)

gazdaságában, például a tőzsde többnapos összeomlását. Az instabilitás és a kiszámíthatóság hiánya nagy gondokat okozna az országnak – jelentette ki a liberálisok megbízott elnöke. Am máris arról beszélnek, hogy az úgynevezett jobb- és baloldal saját jelölttel indul az újabb elnökválasztáson. Közben a jelenlegi elnök, aki a mandátuma vége felé „minden is” akart lenni, valószínűleg az immunitása megőrzése és a hatalom biztosítása előnyök megtartása érdekében, miután sikertelenül próbálkozott a NATO-nál, majd az EU-nál, és számára a szenátus elnöki funkciója is elesett, azt jelentette be a minap, hogy mindaddig Cotroceni-ben marad, amíg a törvényesen megválasztott új elnök hivatalba nem lép. Ezzel azonban heves reakciókat váltott ki. Mind hangosabb azok tábora, akik szerint a jelenlegi államfő elárulta a románok bizalmát, egyfelől, amikor elfogadta a PSD-t a kormány részévé, holott arra esküdött, hogy soha nem alakít kormányt vele.

Vannak olyan vélemények, hogy a jelenlegi, úgymond Európa-párti koalícióból egyetlen név sem esélyes egy Georgescu-típusú jelölttel szemben. Felmérések szerint az, hogy az emberek olyan jelöltet szeretnének, aki nem hajt fejet a multinacionális cégek előtt, aki választ ad arra, hogy miért Románia az egyetlen állam, amely egyetlen multinacionális cégre sem szabott ki pénzbírságot, és akit érdekel azok sorsa, akik a kényelmes bársonyszékbe juttatták. Egy olyan jelöltre van szükség – mondják –, aki képes bizonyos problémák megválaszolására, aki megérti a lakosság üzeneteit, és meg tudja szólítani a lakosságnak azt a részét, amelyik ma már nem tartja azt, hogy méltó románnak lenni. A telenovella tehát folytatódik, és bár sürget az idő, nem igazán tiszta a vége.

Elkezdődött a belgyógyászat épületének felújítása

(Folytatás az 1. oldalról)

Tavalyelőtt az önkormányzatnak végre sikerült megvásárolni az épületet, és amint ez megtörtént, azonnal elkezdtek pályázati lehetőséget keresni a korszerűsítésére; ez eredményes is volt, az Országos Helyreállítási Alapnál nyertek közel másfél millió lejes finanszírozást az épület hőenergetikai felújítására – tudtuk meg a polgármestertől. Mint mondta, a pályázati úton nyert finanszírozásból nyílászárókat cserélnek, teljesen felújítják a tetőszerkezetet, illetve szigetelik az épület külsejét. A nyílászárók cseréje kilencven százalékban elkészült, és az ünnepek után, amennyiben az időjárás engedi, nekifognak a tetőszerkezet cseréjének, valamint az épület szigetelésének. A kivitelező becslései szerint, amennyiben minden a terv szerint halad, négy-öt hónap alatt befejezik a munkálatokat, és visszaköltözhöz a betegellátás a szépen felújított épületbe – tette hozzá a városvezető.

Mint mondta, a belgyógyászati részleg 17 ágygal működik, így megoldást kellett találni a betegellátás átszervezésére; úgy döntöttek, hogy a munkálatok idejére az épület közvetlen szomszédságában lévő volt gyerekosztályra költöztetik a belgyógyászati részleget, amely ez idő alatt csökkentett ágyszámmal, de működik, fogadják az ellátásra szoruló pácienseket.

Az erdőszentgyörgyi kórházban látványos fejlesztésekre került sor az utóbbi években, február végén adták át a járóbeteg-részleget, amely a helyi önkormányzat által elnyert, hétmillió lej értékű finanszírozásnak köszönhetően teljesen megújult, manzárdszinttel bővült, ugyanakkor a projekt keretében orvosi és laboratóriumi felszereléseket is vásároltak. Sikerült beszerezni többek között egy performáns röntgengépet, valamint egy korszerű gépekkel felszerelt laboratóriumot is berendeztek, ami szélesebb körű laborvizsgálatok elvégzését teszi lehetővé az egészségügyi intézményben, amely nemcsak a várost, hanem a környező települések lakóit is kiszolgálja. Érdeklődésünkre a polgármester rámutatott, amióta megújult a járóbeteg-részleg, és rendelkezésre áll a jól felszerelt laboratórium, jelentősen megnőtt a kórházhoz forduló páciensek száma, miután pedig üzembe helyezik az országos viszonylatban is ritkaságszámba menő röntgengépet, valószínűleg tovább nő majd a betegforgalom. A városvezető hozzátette, kicsit csúszott a röntgengép beüzemelése, ugyanis külön áramforrást kellett biztosítani neki, de sikerült megoldani a problémát, és jelenleg folyamatban van az engedélyeztetés, így remélhetőleg rövidesen elkezdhetik használni.

Háromnyelvű platform kulturális eseményekről Összesítik a programkínálatot

Napvilágot látott a Marosvásárhelyen sorra kerülő kulturális eseményeket felsorakoztató culture-map.org honlap és telefonos applikáció, így néhány kattintással egy helyen elérhetőek lesznek többek között a közelgő színházi, táncszínházi, jótékonyági, irodalmi, zenei, gasztronómiai rendezvények, illetve gyerekeknek szóló programok is. A háromnyelvű – magyar, román és angol – honlapot, illetve az applikációt tegnap sajtótájékoztatón mutatta be Ungvári-Zrínyi Kata ötletgazda, valamint Peres Gyula Dániel, a fejlesztő cég képviselője.

Menyhárt Borbála

A marosvásárhelyi kulturális eseményeket egy helyen felsorakoztató honlap az MS Culture Map Experiment című projekt keretében valósult meg, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal támogatásával. A kezdeményező, Ungvári-Zrínyi Kata elmondta: azért rukkolt elő a projekttel, mivel számtalanszor szembesült ő maga, illetve más, kulturális eseményeket szervező egyének, szervezetek is, hogy egyazon időpontban két-három rendezvény van meghirdetve Marosvásárhelyen, ugyanakkor nincs egy jól átlátható platform, ahol a kultúra iránt érdeklődők tudomást szerezhetnek az egyes eseményekről. Az általa megálmodott culture-map.org honlap célja, hogy könnyebben eljus-

son a kulturális rendezvények híre a közönséghez, másrészt pedig, hogy megpróbálják elejét venni annak, hogy egymásra szervezzék az egyes eseményeket.

Amikor egy szervező fel szeretné tölteni az eseményét a platformra, a rendszer jelzi neki, ha az adott időpontban más rendezvények is meg vannak hirdetve.

Amikor a honlapra belép a látogató, azonnal megjelennek előtte az aznapi, majd lennebb görgetve, a közelgő események, illetve ugyancsak a kezdőoldalon az Ar(t)chív pillantás rovat is szembejön vele, ami kuriózumként kapott helyet az oldalon, és a Vásárhelyhez köthető vizuális kultúra kortárs művészeti eseményeibe nyújt bepillantást. Ez a tartalom hetente fog cserélődni.

A honlap lehetőséget kínál a látogatóknak arra, hogy például eseménykategóriák alapján keressen rá a közelgő rendezvényekre, például kiválaszthatja azt az eseményt (jótékonyági, gyerekeknek szóló, zenei, gasztronómiai, táncos, irodalmi vagy éppen színházi), ami érdekli, és a honlap ezeket sorakoztatja fel számára. Ugyanakkor szervező alapján is lehet keresni, az érdeklődők kiválaszthatják azokat az intézményeket, szervezeteket, például a Marosvásárhelyi Állami Filharmoniót, a Maros Művészegyüttest, az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínházat, az Erdélyi Hagymányok Házát, vagy éppen a Gemma kávézót, amelyeknek a programjai iránt érdeklődnek, mi több, betehetik a kedvencek közé, így az elkövetkezőkben a rendszer elsősorban az ezek által szervezett eseményeket fogja a figyelmükbe ajánlani. Emellett térkép, valamint naptár alapján is lehet keresni a honlapon.

A telefonos applikáció bemutatása során Peres Gyula Dániel hangsúlyozta, igyekeztek minél felhasználóbarátabbá tenni azt, hogy az idősebb korosztálynak se okozzon nehézséget a használata, és azok is könnyedén megtalálják az őket érdeklő tartalmakat, akik nem mozognak annyira otthonosan az applikációk világában.

A projekt partnerei a K'ARTE Egyesület, a 3g HUB, az Aranka György Alapítvány, az ARTeast Alapítvány, a Dr. Bernády György Közművelődési Alapítvány, a Divers Egyesület, a Marosvásárhelyi Kulturális Központ Egyesület, a Navarra Dance Egyesület, a Podium Egyesület, valamint a Romániai Képzőművészek Szövetségének Marosvásárhelyi Fiókjá.

Ungvári-Zrínyi Kata bemutatta a kulturális honlapot

Fotó: Nagy Tibor

Lángra lobbant az öröm gyertyája

Advent harmadik vasárnapján hősztálás hangulatában gyújtották meg a harmadik gyertyát a Bolyai téri óriási adventi koszorún. A Harmadik gyertya az öröm jelképe, az öröme, amellyel karácsony felé tekint a keresztény világ. A harmadik vasárnap házigazdája a marosvásárhelyi római katolikus egyház volt, ígét hirdetett Péter Arthur főesperes-plébános. Az ígét Tamási Zsolt, a katolikus iskola vezetője olvasta fel.

Mezey Sarolta

A főesperes kiemelte, hogy ebben a zürzavaros világban félre kell tennünk a félelmet, még akkor is, ha okunk lenne rá. Keresztes Szent János imádságában azt mondja, hogy Istentől csak az van távol, aki maga távolodik el tőle. „Könyörgöm, ne hagyd egyedül, úgy félek magamtól!” Isten velünk akar lenni, hogy ne ártsunk magunknak. Magunknak úgy árthatunk, hogy eltávolodunk az Istentől. S ahányszor eltávolodunk, annyiszor engedjük

be a félelmet az életünkbe. „Ne csüggedj, mert megerősítelek, győzelemre segítelek” – mondja Ézsaiás próféta. E sorok ellenére tapasztaljuk, hogy ott van a félelem az életünkben, de azzal, hogy félünk, a problémáink nem oldódnak meg, sőt megsokasodnak. Korunk legtöbb betegségének a gyökere a félelem.

Fő kérdésünk: velem mi lesz, fog-e szeretni valaki? Jézus arra hív bennünket, hogy nézzünk szembe félelmeinkkel, mert nem a félelem lelkét, hanem a szabadság lelkét kaptuk tőle. Az emberiség felesleges terheket hordoz, amelyek lebénítanak, ezeket le kell tenni Jézus lába elé. Ő velünk van, s nincs okunk a félelemre. Ha engedjük, hogy szívünket átmelegítse szeretettel, akkor szárnyakat kapunk tőle, s nem lesz nehézkes az életünk – mondta az igehirdető.

Adventi verset Tamási Csenge szavalt, énekelt a Keresztelő Szent János-plébánia Szkolája. A szép számban megjelent marosvásárhelyiek közös imája megerősített abban, hogy az adventi készülődés lelki síkjá mélyen összekovácsolja közösségünket.

Fotó: Mezey Sarolta

Az Eufónia nagy sikerű koncertje

Fotó: Mezey Sarolta

Advent harmadik vasárnapján ismételt nagy sikerű, csodálatos hangzású, óriási hangversennyel örvendeztette meg közönségét a marosvásárhelyi Eufónia pedagóguskórus dr. Strausz Imre-István karmester vezetésével. Mondhatni, az adventi készülődés kihagyhatatlan mozzanata ez a zenei élmény! A marosvásárhelyi Keresztelő Szent János-plébániatemplomban csak úgy lehetett ülőhelyhez jutni, ha egy órával korábban foglalták el a helyeket, s az érdeklődők részt vettek a szentmisén is. A koncertre olyan sokan begyűltek, hogy csak a padosorok közötti kópadlón vagy oldalt maradt állóhely.

Az Eufónia pedagóguskórus – amely a filharmonia kamarazenekarával, énekkari tagjaival, a művészeti egyetem hallgatóival egészült ki – ez alkalommal is a kortárs zeneirodalom remekműveit tűzte műsorra. A lett, olasz és argentin zeneszerzők alkotásaival közelebb hozta a kortárs egyházi és

világi zenét a marosvásárhelyi zenekedvelő vagy zene iránt érdeklődő közönséghez. S nem csak közelebb hozta, hanem a koncert felépítésével, koncepciójával, színvonalával, hangzásvilágával le is nyűgözte a hallgatókat.

A hangverseny zenekari nyitódarabja Piazzola argentin zeneszerző Invierno Porteño című műve volt, amelynek hegedűszólóját Fülöp Alajos játszotta, majd nyolc szólista – Halmes Emese, Kiss Bora, Lunka Tekla, Nemes Katalin, Szabó Emília, Szentpétery Emese és Veres Mónika – Laura Jekabsone lett kortárs zeneszerző Folk Mass című művéből adott elő részleteket.

Aztán következett Roberto de Marino olasz zeneszerző hegedűversenye és Martin Palmieri Misa a Buenos Aires című műve. Szólót énekelt Bajkó Edina mezzoszoprán, közreműködött Szász Szabolcs harmonikán, Mörniczi Melinda zongorán.

A hangverseny sikerét a kórusnak, a zenekarnak és a karmesternek járó taps is tükrözte. (mezey)

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Betegség, orvosok, orvoslás a magyar irodalomban (50.)

Nagy László belső látásunkat, szabadságunkat gyógyítja

Réten-mezőn bódorgó, s közben a paraszti munkából rendszeren részt kapó parasztyermek volt Nagy László (Felsőiskáz, 1925. júl. 14. – Budapest, 1978. jan. 30.), akit tizenegyedik életévében (1935 augusztusában) heveny osteomyelitis támadott meg. A magas lázzal járó baktériumi fertőzést, amely a lábokban csontvelőgyulladást okozott, sajnos nem ismerték fel időben, így nem kezelték megfelelően.

Kiss Zsuzsánna

Betegségét nem ismerik fel, járógépet kap

Az első orvos, akit pár nappal később hívtak ki, tüfuszos hasmenést gyanított, izasztást és vasbort írt fel. Tíz napig izasztották, s amikor már majdnem kiszáradt a gyermek, apja kórházba vitte. „A pápai doktorok levágták volna a lábam” – írja visszaemlékezésében a költő (Nagy László: Életem; idézi Czeizel Endre: A magyar költő-géniuszok sorsa, 2012, 451-453.). Autót szereznek, felviszik Budapestre a Verebélyi klinikára, ott a csontvelőgyulladást felismerik, valamelyest gyógyítják. De nem antibiotikummal, bár a penicillint 1928-ban felfedezte Fleming... Amikor ismét beteg lesz, Pesten a Fővárosi Gyermekkorházban kétszer újra „kitisztítják”, „megvésik” a csontjait, az utolsó műtét után skarlátot kap, átviszik a Járványkórházba. Ekkortól fogva többet nem tud egyik lábára sem ráállni, járógépet kap...

Így indult Nagy László élete és a művészi pálya felé vezető útja. Az alsó végtagjaira megbénult fiú nem lehet hasznos a falusi gazdaságban, de a betegség miatti kimaradások után kitűnően tanul, leértsejgizik, és előbb grafikát, majd rajtot tanul a képzőművészeti egyetemen, aztán írni és közölni kezd, átiratkozik magyar-szociológia-filozófia szakra, végül orosz szakon végez. Angol, orosz és bolgár költészetet fordít. Naponta fekvőtámaszokat végez, edzi magát, és kisportolt, kiegyensúlyozott, feltűnően izmos felsőtestű, különösen szép férfivá válik, Szécsi Margit költőnőt veszi feleségül, egy fiuk születik.

Egészségét, melyet rokkantsága, érzékenysége és mániás-depressziós alkotói „hullámszámai” rongáltak, észszerű táplálkozással és a még el sem ismert, de általa már támogatott Béres-cseppek használatával védte. Józannak is mondható életvitelét eleinte gyakori gyomorpanaszai keserítik, aztán közben, ahogyan akkoriban szinte kötelező divat volt, egyre többet cigarettáznak, és mivel éjjel-nappal az alkotás izgalmában ég, egyre több altatót használ, hogy pihenni tudjon... Ma már tudni véljük, hogy gyomorpanaszai mögött a csak 1983 óta ismeretes baktérium, a *Helicobacter pylori* állhatott. „Valami örült mikroorganizmus lakik a gyomromban!” – jegyezte fel a költő 1975 márciusában. Korai halálát – pontosan vezetett naplójából és a kóronctan alapján tudhatjuk – orvosilag borzasztóan elhanyagolt szíve koszorús ereinek a beszűkülése, és talán több, lábon kihordott szívtrombózis vagy/és infarktus okozta. Meghülésnek tűnő rosszulállással fejezte utolsó napjaiban, miközben orvost kellett volna hívni hozzá... „Orvost kéne hívni, jót, de ilyen nekünk nincs” – jegyezte fel, miközben világosan rögzítette, hogy mit érzett: éles kardszúrászerű fájdalmat a gyomrától a bal válláig (Czeizel, 202, 453-455.).

Forrás: fotomuzeum.hu

Szépség és igazság

Hogy történhetett mindez a korszak egyik legzseniálisabb költőjével, aki József Attila örökébe léphetett, kozmoszt és népi kultúrát ötvözött, s „fogai közt a szerelmet a túlsó partra átvinni” vállalkozott? Kérdezhetjük, de goromba választ csak a korszak maga adott, és túl gyakran. Ránk maradtak versei, oratóriumai, esszéi, műfordításai, az általa illusztrált gyönyörű kötetek, melyekben a szépség és igazság örök érvényű kimondása néha tudományos precizitással ejt ámulatba, s mindenkor az alkotókedv, a képek tágassága, bősége, játékosága és eredetisége révén nyűgöz le. Verseinek természet- és szépségittas, mindenkor életigenlő, gyöngyöző szószöveve mögött ott lelekedik az éhezés, a nyomor, a fogságba cipelt férfiak nélkül maradt asszonyok fájdalma, a háború borzalmai, az egymás után többször elbukott haza kinja, az idő mindent felemészítő fenyegetése, a betegség és halál riadója. Láthatjuk a háborúban eltűnt férfiakat és a normális élet reményét felejteni nem tudó „meszelő gyászmenyecskéket”, nézhetjük a gyermekét egyedül váró szegény édesanya rajzolatát:

„arany-gyerekekkel hajló vemhes,
a porban tömött zsákkal terhes
menyecské aprózatva lépdél,
urát elvitték napkeletre,
az élet le van öntve vérrel...”
(Nagy László: *Őszi jajgatás*. Arccal a tengernek, Szépirodalmi Kiadó, 1966, 27.)
Így ábrázolta az éhséget a fiatal költő:
„A tuskókon Isten keze
kalácskát formál a holdból
az éhező kisdedeknek,
de csak a holdból, de csak a holdból.”
(*Elfogynak a fák*. Arccal a tengernek, 30.)

„Tán öklömet is lenyelem,
ha ehetek végre,
paprikával szórt kenyerem:
hajnal vörössége.”
(*Hajnali kenyér*. Arccal a tengernek, 56-57.)

Nagy László képzelete megörökíti az őt magzatként testében, szíve alatt bordái pályájában ringató, majd megszülni készülő édesanyját:

„Anyám ül, mint egy óriás,
gúzsba kötözve tart ólén,
ott rúgkapálok, pántlikás,
ütöző szarvú kis bölény.
Bontsd a bogot, mert meghalok...”
(*Anyám ül, mint egy óriás*. Arccal a tengernek, 77.)

Szülei portrék

A faluból városba költözött, de Nagy László a szeretet kötelékét nem feledte; lelkiismeretében szülei és a haza világa egyetlen közös belső képpé válik, és e súlyos kép naponta növekedve élete megszakadásáig arra kötelezi, hogy anyja parázsló szándékait „újítsa széppé, úgy „lehessen boldog” (*Anyakép*. Arccal a tengernek, 162-164.). A meglelt felnőtt tudja, hogy saját sorsa önmagát „fogyasztja”, ha a „tündér-arcokkal dözölő mámor” messze szökik. „Dalolva szakadj meg”, biztatja önmagát – meglepő hasonlattal:
„dolgozz
biztosan s olyan hiún,
akár a haszonra lefogott,
zaklatott uránium.”
(*Tündér-arcokkal dözölő*. Arccal a tengernek, 187-188.)

Megrázó és akár egészségvédelmi figyelmeztető céllal is „felhasználható” portrét rajzol az életharcokban meggyötört, az akkori szokás szerint sokat cigarettázó édesapjáról:

„Fölszáll a füst, de ő lehorgad [...]
Levegő is csak úgy kell neki
ha átszívhatja dohány-parázson.

Nem oxigén az: forró számum,
belső világát járja sikongva,
nikotin hullik szerveire:
sivatag sárga pora a lombra.

Nikotin-ember, sóhajt, füstöl,
így emésztődik esztendők óta
s hamvadva néz a néma földre,
erre az öblös hamutartóra.”
(*Apám*. Arccal a tengernek, 185-186.)

Gyöngyvirág nyílik a kövezeten

„Az életre nyüzottan is mosolygó” költő (*Lássatok csodát*. Arccal a tengernek, 197.) külső és belső tájai idővel elkomorodnak. A város címe (a Vérugató tündér ciklusból)

élesedő részletekbe burkolt tiltakozás az elnyomás ellen, de egyben baljós jóslat is; „itt minden tiltakozik, / eljön a fekete katona.” Vadászok, sortüzek dőreje, és vér: „iszonyatos / gyöngyvirág nyílik a kövezeten”. A nap helyett bárd, a félelem hideg veritéke, „fél a fű is”. A sötét látomásban vérben s penészben rühes árulók mosogatják ingüket, fekete glóriás karácsony, a falak négyszögében őrzítő cellamagány: ezek mind világos utalások 1956-ra. Aztán az Álomi beszédétől kezdődően a „puhulva pangó idő, a tébolyító csendes reménytelenség” szövegei következnek, a betegség jelei. Mégis, a kezelések ábrázolása közben a gyógyulás vágyképei szaporodnak fel a költő műveiben:

„mintha nem történt volna semmi
s nem is kellene egymást enni [...]
mintha nem történt volna semmi
se csoda se halál se szégyen
remény szopik a selymes fényben [...]
semmi katonás villogás
a végzet fűvel koronás
moha-labdává lett a téboly [...]
szerveid siess rendbeszedni
mintha nem történt volna semmi”
(*Álomi beszédem*. Arccal a tengernek, 224)

A Mindenség nem borul gyászba (*Vállamon bárányos éggel*. Arccal a tengernek, 228.), de a költő szíve „vaskérdőjellel besütve dobog”, felesége is beteg, a haza beteg: „nyüzítő, nyavalyás népség, / betegek köz-társasága” (*Szerelmem, csonttörő élet*. Arccal a tengernek, 247-248.). A versben sugárkezelés sejlik fel és kórház, ahol „a morfium ünnepelet” várják (*Vonítások*. Arccal a tengernek, 250-251.). A megfeszített iramot, a sietve élést, az „árulók szutykát” rosszul bíró szív a költő alkonyait „vérpaddá” változtatja (*Ha döng a föld*. Arccal a tengernek, 266-267.).

Az életkedv győzelme

De „harsog a létezés: nem, nem, nem akar lenni halott!” *A vasárnap gyönyöre* című barokkos költemény a gúzsba kötő szolgálai vegetálással és betegséggel sújtó sors fölötti győzelemünnepet, az életkedv győzelmét fogalmazza meg. A munkahét vége mintegy újjászüli: élménnyel, pihenéssel és bizakodással tölti fel a falvak és városok sokféle, láncot, rácsot és kényszerrel viselő szorgos lakóit. Nagy László filmszerűen pörgeti le egy sokszorosan beteg, megrekesztett társadalom mindenféle tagjának hétfégi pillanatkokait, hogy kifejezze, mennyire élni, gyógyulni, alkotni és szeretni akar elkínzott hazája és ő maga. A szociográfiai „énekmondó” mintha egy rendelő várótermében nézelődne, konkrét bajokkal, betegségtünetekkel indít, hiszen a vasárnapot mindenki úgy várja, mint a csodadoktor:

„Sokan imádnak, vasárnap, zihálva beléd-vetik
hat napukat s magukat is, te szabad hete-dik.

Csödülnék hozzád seregben jó csudadok-tor, aki
nem rendel, nem vizsgál, mégis szépen tud gyógyítani.

Sóhajt érted a tüdő, a fulladó rózsacsali-t,
hova a korom, mint lepke petézte csillagait.
Hozunk neked kalimpáló szívet és lehült vesét,
magasvérnyomást, nyílalást, izgága mérgü epét.

Rettents nyavalyát, üzd el a bacilus-haramiát,
mama-arcokkal szervezz makacs szervek közt harmóniát.”
(*A vasárnap gyönyöre*. Arccal a tengernek, 277-284.)

A vers harminczor hosszabb, mint amennyit idéztünk belőle. A költő figyelme a végtelenre nyíló természet előterében sorban keresi fel a megfáradt emberek különféle hétfői időtöltéseit. A vasárnapi örömpézidók színes-derős forgataga kozmikus ünneppé fokozza a hétköznapi rabságából való szabadság egyént és közösséget egyaránt újjá-teremtő élményét. S ez a vasárnapélmény, mely a megtisztuláshoz hasonlít, egybeolvad az első hóhullás örömeivel. Nagy László költészetében belső látásunkat, belső szabadságunkat gyógyítja.

Utazás az amerikai nyugaton

Let's go West, USA! (2024. június 29. – július 23.)

7. A Grand Canyontól a történelmi 66-os útig

Veress Zsombor

Page városából eseménytelenül, de izgatottan haladtunk a Colorado-fennsíkon délre, majd nyugatra, a már megszokott nyers tájakon. Egy újabb kanyon meglátogatása tartott lázban, de jogosan tevédhet fel a kérdés, hogy már megint egy kanyon, még nem untuk meg őket? A rövid válasz az, hogy természetesen nem, hiszen mindenik rendkívüli, világviszonylatban is egyedi. Van azonban Földünkön egy szurdok, amelyről mindenki hallott, még akkor is, ha az nem is a leghosszabb és nem is a legmélyebb, de egyvalamiben csakis szuperlatívuszban lehet emlegetni, mert ez nem más, mint a világ legismertebb völgyoszosa, a Grand Canyon.

Továbbra is Arizonában maradtunk, de lassacskán elhagytuk a navahók rezervátumát. Ahogy közeledtünk a kanyon pereméhez, a sivatagos táj erdősebbé vált, csak hogy ezzel együtt sajnos ismét feltűnt a láthatáron egy nagy füstgomolyag. Mivel láttunk már hasonlót, tudtuk, hogy újabb erdőtűzről van szó. A Google-térkép is piros lángnyelvecskével jelezte, hogy baj van, és ez csak egyike volt az ország területén azokban a napokban, hetekben pusztító tüzeknek. Attól tartottunk ismét, hogy a tűz befűstöl útiterünknek, és a hatóságok eltérítenek várva várt úti célunktól, de szerencsénkre erre nem került sor, a nagy forróság, és/vagy emberi gondatlanság kiváltotta bozóttüzek a rutinhoz tartoznak az országnak ebben a felében. Láttunk néhány kisrepülőgépet a tűz irányába szállni, de a turizmus látszólag fennakadás nélkül zajlott.

Bár a Grand Canyon Nemzeti Park keleti határa közel van Pagehez, nekünk mégis 220 kilométert (2 és fél órát) kellett autózni a keleti bejáratáig. Mindjárt a kapu után megálltunk az első kilátópontnál, ahol egy magas, kőből épült kilátótorony is volt. Erről a pontról ráláthattunk a kanyonra arra a nagy ívű kanyarulatára, amelyben a Colorado déli folyási iránya nyugatiba fordul át. Kiléptünk a szurdok peremére, és hát mit láttunk? Akkoriban a közönségi oldali bejegyzésemhez csak ennyit írtam: „a sok kanyon után a Grand-kanyon valóban GRAND”. Így, csupa nagybetűvel, azonban nem csak ennyi. Vörös, okkersárga, zöld, szürke párkányok ezrei hullámoztak alattunk szédítően. Minél tovább bámultuk, annál inkább belezavarodtunk a tüneményes tér formagazdagságába, megfelfejtethetlenségébe. Hiába igyekeztünk megér-

teni a vízszintes és függőleges összefüggéseket, minden összefolyt, hipnotizált, elkápráztatott. Elnyűtt hegycsúcsok ágaskodtak a mennybe, millió lépcső terelte tekintetünket a mélybe, mellékanyonok ágaztak százfelé, mint koszorúerek a verőérbe, azaz a Coloradóba. Merthogy mindez a nagy és titokzatos folyó műve, ahogy azt Leonardo da Vinci is tudta már: „az idő és a víz mindent megváltoztat”, illetve ahogy azt Petőfi is írta jelképesen: „a víz az úr”. A hatalmas és színes Grand Canyon, földünk egyik legfestőibb és leginspirálóbb táját a Colorado folyó sokmillió éves szurdokképző munkája vájta 446 km hosszan, a legmélyebb szakaszon 1800 méteres mélységbe. Ez a világ legnagyobb szárazföldi eróziójának iskolapéldája, a földtörténet nyitott enciklopédiája, melyben a kőzetrétegek ablakként tárták elénk az évmilliókat.

Kilátópont a Grand Canyon déli peremén

Földünknek ez a jó öreg barázdája, amely még az úrból is látszik, a világ egyik természeti csodája, az UNESCO 1979-ben nyilvánította világörökségi helyszínné. Érdekes az is, hogy itt a legtisztább a levegő az egész Egyesült Államokban, bár az utóbbi évtizedekben a nagy távolságokról érkező szennyeződések rontják a levegő minőségét és ezzel együtt a panorámák szépségét, tisztaságát. Az elmosódott kilátást magunk is tapasztalhattuk, bár annak a közeli erdőtűz is lehetett az egyik okozója.

A Grand Canyon déli peremének kilátópontjain egy egész napot vagy akár napokat is el lehet tölteni, a turistákat az ingyenesen működő ingabuszok segítik a távolságok leküzdésében. Sok száz kilométernyi ösvényen lehet túrázni, a bátrabak leereszkehetnek a völgy aljái

is, de nem árt tudni, hogy a 45-50 Celsius-fokos gyilkos hőség, az esetleges ivóvíz- és élelmiszerhiány halálosan veszélyes lehet a tapasztalattal nem rendelkező, megfontolatlan kirándulókra. Több tábla is figyelmeztet a veszélyekre, na meg arra is, hogy nem szabad etetni a park területén nagy számban jelenlévő sziklai ürgéket. A tiltást azért érdemes megszívlelni, mert a Grand Canyonnak ez a kedves, de huncut „fenevadja” egyrészt évente több ezer ember megmarásáért felelős, másrészt – el sem hinné az ember – a kis állatok szó szerint elhíznak az állandó zabálástól, jóléttől. És valóban sok túlsúlyos kisállatot figyelmeztünk meg, melyek szemmel láthatóan nehezebben mozogtak a rájuk rakódott zsírfellegeltől. Nahát, erre nem gondoltam volna! Nem elég, hogy a nyugati kultúránkban ma már az egyik legnagyobb probléma az elhízás és az ebből adódó

Ajándékbolt Seligmanben, a 66-os út mentén

fejlődésével már valóságos népvándorlás zajlott a meglévő szakaszain, farmerek sokasága indult nyugatra az új és jobb élet reményében. A Csendes-óceán partvidékére történő vándorlás tovább nőtt a második világháború éveiben, ám turisztikája a háború után bontakozott ki, amikor az utazók kezdték felfedezni a délnyugati rendkívüli természeti adottságait, szépségeit, többek közt a Grand Canyont. A forgalom növekedésével egy időben pedig gombamód szaporodtak el az útmenti benzinkutak, gyorséttermek, motelek, butikok. Az út történelmi jelentősége éppen ezeknek a létesítményeknek köszönhető, hiszen egy teljesen új, a régítől eltérő életmód alakult ki, amely rövid idő alatt nagy hatással volt az egész országra. A vándorló életstílus ma is az amerikai életmód velejárója, utazásunk során számtalan – akár kamionméretű – lakókocsit láttunk az utakon. Tulajdonképpen mi is ebbe a kalandos, csavargó életformába kóstolhattunk bele, élvezve a semmibe vesző amerikai utak végtelenségét, az amerikai stílusú, szabad életérzés minden egyes percét.

Az országutak anyjának (The Mother Road) legendássá válásában a popkultúra is nagy szerepet játszott, az amerikai művészek dalokban, TV-ben hirdették a 66-os életfilozófiát, ám az Egyesült Államok főútja néven is emlegetett 4000 kilométeres, 8 államon átvívelő műút népszerűségének véget vetettek a 60-as években épülő korszerű, jóval gyorsabb haladást biztosító államközi autósútrák. Napjainkban sok helyen igyekeznek kihasználni az út turisztikai vonzerejét, egy ilyen hely Seligman is, ami olyan, mint egy falumúzeum. Az aprócska település a második világháború után élte igazi virágkorát, de napjainkban is rengeteg lelkes nosztalgizáló, fanatikus érdeklődő keresi fel. Elsőként meg kell említenem a Historic Route 66 nevezetű motelt, amely még a legendás időkben épült. A szobák azokról a korabeli hírességekről kapták a nevüket, akik megszálltak bennük. A mi szobánkban például Bobby Troup is aludt, aki dzsessz-zongorista, énekes, színész, dalszerző volt. A szobákkal kapcsolatban meg kell jegyezni zárójelben azt a furcsaságot, hogy ezen a szálláshelyen tűnt fel számunkra először, hogy hiányzott a 13-as szoba, vagyis a 12-es mellett a 14-es volt. Nyilván ez azért van, mert a babonásoknak ez a szám balszerencsét jelent, márpedig az emberek nagy része hiszékeny, mi több, létezik a 13-as számtól való beteges félelem, fobia is. Na de visszatérve a szobákra, annak egyszerűsége valóban az 50-es évekbe repített visz-

szá, a patinás dekorációs elemek pedig a 66-os életérzésekét ébresztették bennünk. Kisételtünk a városba, ami azt jelentette, hogy végigyalogoltunk a széles főutcán, vagyis a 66-os úton. A házak a filmekből ismert vadnyugat építészeti stílusát tükrözték. A régi benzinkutakat, gyorsétkezdéket, kávézókat, kocsmákat, cukrászdákat, ajándékboltokat eredeti kinézetükben konzerválták, ez az érzés James Dean és Marilyn Monroe korába röpitett vissza, azokba az időkbe, amikor egy dollárból az egész család jóllakott.

A házak udvarán, az útszélien veterán autók parkoltak. Itt egy izmos Buick, ott egy elegáns Cadillac, amott egy Dodge furgon, Jeep terepjáró, Pontiac rendőrkocsi, hogy csak néhányat említsék. És hát nem szabad megfeledkezni a gyermekek kedvencéről, a Verdák (Cars) című animációs film főszereplőiről, a szupergyors sportkocsiról, Villám McQueenről és a hűséges vontatókocsiról, Matukáról, „akik” szintén ott pihentek a 66-os út elfelejtett kisvárosában. Az autózás hőskorából mindenki autótípus sajtójában egyedi ismertetőjegyekkel rendelkezik, méretükben azonban egyformák: kolosszálisak. Ebben az országban van hely bőven, nincsenek szűk utcák közepkori városok, és az üzemanyag sem jelentett gondot sosem, jelenleg is csaknem féláron lehet tankolni a romániai árakhoz képest. Energiaváltságot jöttek, világválságok mentek, de tapasztalataink szerint az amerikaiak napjainkban is az XXXL-es autótakaró részesítik előnyben, pedig tulajdonképpen a legtöbbjük nem használja ki a sok száz lovas hajtóműt, mivel a sebességkorlátozások még a romániai szabályoknál is nyomottabbak, a büntetések borsosak, sőt akár börtön is járhat bizonyos esetekben.

Nem fejezhetem be ezt a fejezetet anélkül, hogy a 66-os út kapcsán ne emlegessék fel a mi jó öreg E60-asunkat, amelyen úgy juthatunk el az Atlanti-óceán partján fekvő franciaországi Brestből a fekete-tengeri Konstancaig, hogy közben nem kell utat váltanunk. Az 5 európai ország átvívelő 3500 km-es főút már önmagában is majdnem olyan hosszú, mint az amerikai 66-os, de ha hozzátesszük azt, hogy az útóriás a Fekete-tengeren, sőt a Kaszpi-tengeren túl is folytatódik, és egészen a kirgizisztáni-kinai határig tart, akkor bizony már egy 7000 kilométeres gigáútról beszélhetünk, amely nem csak Nyugat-Európát köti össze Kelet-Közép-Európával, hanem kapcsolatot teremt Közép-Ázsiával is.

Az utak azért vannak, hogy összekössenek. Összefűznek országokat, államokat, népeket, nemzeteket, kultúrákat és mindenekfelett embereket. Én büszke vagyok arra, hogy az E60-as út áthalad Maros megyén és Segesváron is, és mindennap emlékeztet bennünket amerikai élményeinkre.

Erdőtűz a Grand Canyon közelében

Barátunk vagy ellenségünk?

A titokzatos mikrobiom

November utolsó hetében három napon át dr. Péterfi Zoltán, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Kara Infektológiai Tanszékének egyetemi docense tartott online előadás-sorozatot marosvásárhelyi szakorvosoknak, rezidenseknek, egyetemi hallgatóknak a mikrobiomról, a fertőző betegségekről, azok okáról, gyógyításuk hagyományos és legkorszerűbb lehetőségeiről. A számítógép képernyőjén követett előadót arra kértük, hogy válaszoljon néhány kérdésünkre.

Bodolai Gyöngyi

– Kérem, bevezetesképpen beszéljen a munkahelyéről.

– A Pécsi Tudományegyetem I. Számú Belgyógyászati Klinikáján számos belgyógyászati alspecializáció működik, ezek egyike a fertőző betegeket látjuk el. Az Infektológiai Tanszék oktatással, betegellátással és tudományos munkával is foglalkozik. A harmincágvas, fertőző betegeket ellátó osztály ugyanazon a telephelyen van a tüdőgyógyászattal, a geriátriával és a kardiológiai rehabilitációs osztállyal. A belgyógyászat többi diszciplínája, a kardiológia, gasztroenterológia, endokrinológia, hematológia, koronária és vérző-örző, valamint az intenzív osztály egy másik telephelyen működik – számol be dr. Péterfi Zoltán egyetemi docens, az Infektológiai Tanszék vezetője.

Mivel bemutatkozaskor elmondta, hogy Erdélyből, Erdővidékről származik, a Pécsi Egyetemre vezető útjáról kérdezem.

– Nagyjátán születtem, ott jártam általános iskolába. A középiskolát a Kézdivásárhelyi Mezőgazdasági Líceum állategészségügyi technikus szakán végeztem, és ott is érettségiztem. Az állatorvosi egyetemre való sikertelen felvételi, majd az azt követő kötelező katonai szolgálat letöltése után a rendszerváltás segített abban, hogy Magyarországra jöhessenek tanulni. Orvosi tanulmányaimat a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Karán végeztem, azt követően infektológiából, később belgyógyászatból szakvizsgáztam, időközben mikrobiológiából megvédtem a PhD doktori dolgozatot, és később habilitáltam. 2012 óta egyetemi docensként vezetem az Infektológiai Tanszékot.

– Miért választotta a fertőző betegségek gyógyítását, ezt a talán kevésbé népszerű szakágat?

– Olyan szak vonzott, ami a belgyógyászatához és a mikrobiológiához is közel áll, így esett a választásom az infektológiára, amiben állategészségügyi ismereteim, az állatokról az emberre terjedő betegségek ismerete is segítettek.

– Divatos mostanában a mikrobiomról beszélni. Megkérem, mondja el, hogy mit jelent.

– Szervezetünknek a külvilággal való kapcsolata egy védő mechanizmuson keresztül történik. A bőr, a nyálkahártyák felszínén ahhoz, hogy a különböző fertőzések minél kisebb arányban forduljanak elő, mikrobák élnek velünk együtt. Ezek nemcsak védenek a külső behatásoktól, időnként segítik immunrendszerünknek a fejlődését és azt, hogy egészségesek maradjunk. Vitaminokat termelnek, vagy olyan anyagokat, amelyek nélkülözhetetlenek a szervezet számára. Néha azonban káros hatásukat is érzékelhetjük, mint például daganatok kialakulását, autoimmun betegségek, anyagcsere-betegségek, idegrendszeri vagy pszichiátriai betegségek kialakulását.

– Számokkal ki lehet-e fejezni, hogy mekkora tömeget jelentenek?

– A mikrobák száma meghaladja az emberi testet felépítő sejtek számát. Akár úgy is tekinthetjük, hogy „az ember van a mikrobákért”, mert többségben vannak, de egy-egy fajból viszonylag kevés fordul elő. Például a beleinkben 36.000 species faj lehetséges, beleértve a baktériumokat, vírusokat, gombákat és az úgynevezett archaeákat vagy „ösbaktériumokat” is.

– Hogyan lehet kimutatni a bélflóra összetevőit?

– Vannak tenyésztendő mikrobák, ezek

baktériumok vagy gombák, másokat mikroszkóppal lehet azonosítani, például a parazitákat, de nagy részüket nem tudjuk tenyésztetni vagy mikroszkóppal kimutatni, mert ahhoz molekuláris genetikai vizsgálat, az úgynevezett PCR-vizsgálat szükséges.

A mikrobiom jobb megismerését az tette lehetővé, hogy viszonylag olcsóvá váltak nagy tömegű párhuzamos PCR-vizsgálatok, amelyekkel egyszerre, egy időben nagyon sok fajt lehet azonosítani. A metagenomikai vizsgálatnak két formája van, a 16S rRNS-vizsgálaton alapuló régebbi módszer, ami a mikrobáknak egy kevéssé változó szakasza alapján erősíti fel a médiumban jelen lévő mikrobiális DNS-eket (örökítő anyag) vagy RNS-eket. Szekvenálásnak hívjuk, amikor az RNS-, DNS-fragmentumok bázissorrendjét meghatározzuk, és annak alapján a különböző adatbázisokkal való összehasonlítás során, ami egy szuperszámítógéppel végezhető, gyakorlatilag azonosítani lehet a kórokozókat vagy a mikrobákat.

A bélben lévő mikrobáknak közel a fele nem tenyésztendő, egyrészt, mert speciális körülményeket, táptalajt igényelnek, ezeket metagenomikai vizsgálatokkal lehet azonosítani, számuk 10.000 fölött is van. Egy 16S RNS-es metagenomikai vizsgálattal pár száz mikrobát azonosítanak, a nagyon alacsony mennyiségben előforduló mikrobák azonosítása azonban nem történik meg. Az új generációs genomvizsgálással (NGS), ami sokkal alaposabb genomvizsgálatot tesz lehetővé – igaz, drágább is –, a mikrobáknak majdnem a tízszeresét tudjuk azonosítani a 16S RNS metagenomikai vizsgálathoz képest.

– Olvastam, hogy a mikrobiom összetételének egy bizonyos százaléka egy adott fajra jellemző, például minden emberre, a többi százalék egyedi összetevő.

– Gyakorlatilag vannak olyan baktériumok vagy mikrobák, amelyek minden emberben előfordulnak, az viszont egyedi, hogy milyen fajok milyen arányban fordulnak elő. Van, akiből hiányzik egy-két gyakori baktérium, ami másokban nagyobb arányban van jelen. Ilyen alapon is lehet betegségeket diagnosztizálni. Például a *Fecalibacterium prausnitzii* gyulladásos bélbetegségekben nagyon alacsony, psoriasisban pedig nagyon magas arányban fordul elő.

A mikrobiom alapvetően az emberrel szimbiózisban élő mikrobapopuláció. Szerepük az, hogy segítik egymást. Az ember helyet meg táplálékot ad a baktériumoknak, a baktériumok pedig védik az embert, olyan anyagokat is termelve, amelyek az ember számára fontosak. Gyakorlatilag úgy lehet meghatározni, hogy nagyon sok funkciója van, egyrészt a kórokozó behatolását, tartós megtelepedését gátolja. Akár mechanikusan, hogy nem enged felületet, ahova meg tudjon tapadni, akár úgy, hogy olyan anyagokat, úgynevezett bakteriocineket (baktériumellenes antibiotikum-szerű anyagokat) termel, amikkel elpusztítja a kórokozót. Ezenkívül a bakteriális DNS-darabok az immunrendszer éréseben játszanak szerepet. Ahhoz, hogy jól működő immunrendszerünk alakuljon ki, ami megfelelően tudja kezelni a kórokozót és a nem kórokozót. szükségünk van egy ilyen érése. Mondani szokták, hogy csecsemőkorban meg kell enni egy kiló koszt, ami jogos, mert ezt a célt szolgálja. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy az immunrendszer érése során megfelelő módon tudja kezelni a kóros vagy

nem kóros idegen anyagokat, ha megfelelő kontaktus alakul ki ilyen bakteriális nukleinsavdarabokkal vagy mikrobákkal.

A rossz immunrendszeri működés következményeként alakulhatnak ki a különböző allergiás tünetek vagy pedig a bőrgyógyászatban nagyon jól ismert atópiás dermatitisek (veleszületett hajlam alapján kialakuló krónikus bőrgyulladás) és az asztma.

A baktériumok szerepe a védelemben nem merül ki ennyiben, mert a rövid szénláncú zsírsavak termelésével egyrészt a nyálkahártya sejteinek az energiát tudják biztosítani, a gyulladást csökkenteni, illetve befolyásolni azt a miliót, ahol élnek, és ezáltal a kórokozók szaporodásának nem megfelelő környezetet teremteni.

Nem beszélünk még arról, hogy a rostok további bontásával vagy a zsír-, cukorfelcsívódás segítségével a szervezetet energiához juttatják, vitaminokat termelnek (K-vitamint például).

– Melyek a rossz hatások?

– Például hiányállapotok alakulhatnak ki, a nélkülözhetetlen (esszenciális) aminosavat (triptofán) felhasználják a metabolizmusuk során, és emiatt a szervezetben nem tud ebből szerotonin kialakulni, ez depresszióhoz vezethet. Másrészt a nyálkahártyasejtek korlátlan szaporodását indíthatják el, és ebből lesznek a daganatok. A különböző receptorkhoz való kötődésük során autoimmun betegséget indíthatnak el, amelyben a szervezet önmaga ellen fordul. A nem megfelelő bakteriális egyensúly, a sokszínűség (diverzitás) kialakulása, amit diszbiózisnak hívunk, elhúzódó hasmenéshez, felszívódási zavarokhoz, anyagcsere-betegségekhez, kardiovaszkuláris bántalmakhoz, akár neurológiai kórképek kialakulásához vagy pedig veseelégtelenséghez vezethet.

A mikrobiom viszonylag érzékeny a környezeti hatásokra, például a stressz, hibás diéta, különböző gyógyszerek befolyásolhatják az összetételét. Ha egy drasztikus behatás után az egyensúly felborul, annak visszaállása számos tényező függvénye. Egyrészt attól függ, hogy az adott személy eredeti mikrobiomja mennyire volt életképes, másrészt attól, hogy milyenek ezek a külső hatások. Előfordul, hogy a mikrobiom nagyon későre tud visszaalakulni, normalizálódni, ami krónikus betegség kialakulásához vezet. Azt még nem tudjuk biztosan, hogy egy ilyen betegség önfenntartóvá teszi-e ezeket a mikrobiális kisiklásokat.

– A mikrobiom-egyensúly felbomlása milyen hatással lehet a vér-agy gát sejteire?

– A vér-agy gát megakadályozza, hogy a központi idegrendszerbe kerüljenek olyan anyagok, amelyek idegrendszeri károsító hatással is rendelkezhetnek. Gyakorlatilag ez egy védőmechanizmus, amelynek lazulása vagy felborulása, például agyhártyagyulladás esetében lehetővé teszi, hogy a károsító anyagok a központi idegrendszerbe jussanak és azt károsítsák.

Bél-agy tengely is van, ami gyakorlatilag a bél és az agy közötti oda-vissza kommunikációt eredményezi. Tehát a bélben lévő mik-

robák befolyásolják a gondolkodásunkat bizonyos dolgokról. Például befolyásolhatják azt, hogy csokiéhségünk lesz, és ilyen vagy olyan táplálékot kívánunk vagy nem kívánunk. A központi idegrendszer is befolyásolhatja a mikrobiomot, például a stressz egy ilyen faktor, de a gondolkodásunkkal is valamilyen szinten a X. agyi bolygóidegen keresztül információk jutnak a mikrobákhoz, és azoknak a szaporodása is ily módon befolyásolható. Érdekes megfigyelés, hogy negatív gondolkodás mellett a mikrobiális megváltozás, az úgynevezett diszbiózis milyen könnyen ki tud alakulni.

– Mivel, hogyan lehet helyreállítani a mikrobiális egyensúlyt a belekben például?

– Erre több próbálkozás is van, az egyik a diéta, a másik a probiotikumok szedése legálább három hónapon át. Ahhoz, hogy hatásuk legyen a mikrobiomra, tartós diéta vagy probiotikum-szedés szükséges. A probiotikumok csak addig maradnak a belünkben, ameddig szedjük őket, mivel nem tudnak kolonizálódni. A széklet-transzplantáció ehhez képest egy mondhatni drasztikus, de gyors mikrobiom-változást fog eredményezni. A két-hároméves korra kialakult mikrobiomunk, ami egy tartós, mondhatni a halálig elkísérő, velünk élő összetételű flóra, vissza fog állni a széklet-transzplantáció után is. A széklet-transzplantáció tartóssága körülbelül két év, de megfelelő diétával és életmóddal tovább is fenntartható lehet.

– Hol, hogyan és milyen módszerrel történhet a donor kiválasztása széklet-transzplantációhoz?

– A donort le kell szűrni átvihető fertőző betegségekre, ami széklet-mikrobiológiai vizsgálattal történik, szerológiai vizsgálattal szűrjük az A, B, C, E típusú hepatitiszre és az Epstein-Barr cytomegalo vírusra. Ezenkívül a beteg belgyógyászati és onkológiai jellegű vizsgálatát is el kell végezni. Tájékozódni kell, hogy járt-e olyan helyen (például trópusi országokban), ahol lappangva is valamilyen kórokozóval megfertőződhetett. Gyakorlatilag egy alapos vizsgálat szükséges, ami kizárja, hogy olyan kórokozót vigyünk át, amit jelenleg ismerünk. Természetesen azokat a kórokozókat, amelyekről még nem tudunk, és esetlegesen krónikus betegséget, fertőzést okozhatnak, nem tudjuk vizsgálni, ami egyik kockázata a széklet-transzplantációnak. Átvihetünk például olyan kórokozókat, amelyekből később daganatos betegség vagy egy számunkra ismeretlen krónikus fertőzés alakul ki.

– Milyen betegségekben végeznek széklet-átültetést?

– Elfogadott indikáció a visszatérő Clostridioides difficile-fertőzésben, amelynek súlyos lefolyása van, de amit a transzplantációval jelentős mértékben lehet csökkenteni. Ezenkívül számos más betegségről tudjuk, hogy hatékony a transzplantáció. A betegeket egyedi elbírálás alapján lehet transzplantálni. Mivel kísérleti beavatkozásnak minősül, etikai bizottsági engedéllyel végezhető el.

– Milyen mértékben sikeres a transzplantáció?

– A már említett Clostridioides difficile-fertőzésben 97 százalékos a sikerarány. Ha második beavatkozásra szorul a beteg, az arány megközelíti a 98-99 százalékot.

– Pécsen el tudják-e végezni ezeket a beavatkozásokat?

– 12-13 éve végzünk széklet-transzplantációt, az első nazo-gasztrikus (orron keresztül gyomorba vezetett) szondán való székletbeviteltől eljutottunk odáig, hogy székletkapszulával dolgozunk, közel tíz éve már.

Hozzáténném, hogy a mikrobiommal kapcsolatos ismereteink egyre bővülnek, nagyon sokat tudunk már, de még mindig keveset ahhoz, hogy egyértelmű terápiás beavatkozást tudjunk indikálni.

– Reménykedjünk, hogy hamarosan a mikrobiommal kapcsolatos ismereteinket mind a diagnózis felállításában, mind a megfelelő terápia kiválasztásában fel tudjuk használni, és köszönöm a beszélgetést.

Romlik a források és a közkutak vizének minősége

A forrás szó kimondásakor még ma is a tiszta, friss víz jut eszünkbe, hiszen Erdély gazdag a felszín alól feltörő vizekben (édesvizek, ásványvizek, különböző gyógyvizek). A források kiépítése vagy szaknyelven „foglalása” megkönnyíti, hogy gyorsabban vehessünk vizet, és hasznos természetvédelmi szempontból is. Sajnos ez nem jelenti azt, hogy tisztán megőrizzük, ugyanis gyakran szemetes, sáros a források kiépített környezete.

Ma már rendszeresen követik az ismertebb források, faluhelyen a közkutak vizének tisztaságát. Ez a feladat a megyei egészségügyi intézetekre hárul, amelyek szakemberei időszakosan mintát vesznek, elemzik a forrásvizek, kútvizek minőségét, emberi fogyasztásra való alkalmasságát. Mivel egyre szennyezettebb a környezetünk, ez hatással van a források vizének tisztaságára is, és jó hírű források vize emberi fogyasztásra alkalmatlanná válik.

Megyénkben a 2023-ban megvizsgált 55 forrás és közkút közül 13-nak a vize volt tiszta és iható, Marosvásárhelyen például a Predeal utcai Király-kút és a Moldova utcai forrás vize.

2024-ben azonban egy forrással kevesebb került fel a listára, és a megyei szinten megvizsgált 54-ből 15-nek a vize bizonyult emberi fogyasztásra alkalmatlannak. Az ivóvíz minőségét jelző szabvány előírja, hogy a vízben nem fordulhatnak elő Coliform baktériumok, az Escherichia coli, amelyek állati vagy emberi ürülékből származnak és súlyos betegségeket okozhatnak, továbbá az enterococcusok, amelyek a bélfőrában találhatóak, és fertőzést idézhetnek elő. Méri a víz zavarosságát, a keménységét, az oxidálhatóságát, a nitrátok és nitritek, valamint az ammónia szintjét.

Marosvásárhelyen a Moldova és a Nyíres (Mestecănișului) utcai források vize tesz eleget a követelményeknek, a Predeal utcai már nincs közöttük, mivel vizében bacilusokat találtak. Ratosnyán a Tábor utcai forrás, Palotailva községben a nyágrai forrás, az Alsóbökényhez tartozó Soropházán (Șerbeni) a kultúrotthon környékén lévő forrás, Ugra községben a mezőújfalusi forrás, Nyárádtó községben a hidegkúti (Recea) forrás, Beresztelkén a Sântului utcai, Batoson a Monori út mentén lévő forrás vize tesz eleget minden szempontból a minőségi követelményeknek.

Marosvásárhelyen az 1918. December 1. út 27. szám alatti forrásnak csak egy paramétere nem megfelelő. Mivel vizében nitritek vannak, nem ajánlják csecsemőknek és kisgyermeknek, sem a vámosgálfalvi Sipot forrás, Szentkirályon a Delureni utcai forrás, Makfalván a Kaszárnya utcai közkút és Ákosfalván a polgármesteri hivatalnál lévő közkút vizét. (bodolai)

Fotó: Nagy Tibor

Egészségügyi naptár a Pontistól

A Pontis Egészségügyi Szervezet egy fiatal orvosokból és egészségügyi dolgozókból álló nonprofit szervezet, amelynek tagjai az egyetem elvégzése után úgy érezték, hogy nagyon sok hiányossága van az egészségügyi rendszernek, és ezeket szeretnék kiküszöbölni.

Nagy-Bodó Szilárd

Főként az emberekkel való kommunikációban, illetve az információhiány leküzdésében szeretnének eredményeket elérni, a projektjeikkel a páciens és az orvos közötti szakadékot szeretnék áthidalni. Több eseményen tartottak már előadást, de iskolákba is számos alkalommal ellátogattak interaktív múzeumukkal, amellyel megmutatták a diákoknak, hogy mit okoz például a cigarettázás, de emellett beszélgettek is a tanulókkal és válaszoltak a kérdéseikre. Most jelent meg a második egészségügyi témájú naptárjuk, ami útmutató, hogy egy év leforgása alatt mire kell odafigyelnünk, milyen szűrővizsgálatokra érdemes elmenni. A naptár a tévhitek leküzdésében is próbál segíteni, sorolta dr. Pál Ágnes, a Pontis Egészségügyi Szervezet tagja, aki lapunknak azt is elmondta, hogy munkájuk során nagyon sok tévhitel és összeesküvés-elmélettel találkozunk, egyebek mellett a táplálkozás és a testmozgás terén is.

A kiemelkedően szép illusztrációkkal ellátott falinaptár rövid tartalmakkal, pár mondatban hívja fel a figyelmet egy-egy kulscseregre, a teljesség igénye nélkül. Dr. Pál Ágnes rámutatott arra is, hogy arra biztatnak mindenkit, a naptár nyújtotta információkon kívül nézzenek utána megfelelő forrásból a további he-

lyes adatoknak, eljárásnak. A Pontis tagja azt is elárulta lapunknak, hogy azért döntöttek a naptár – és nem egy nyomtatvány vagy könyv – mellett, mert előbbi mindig szem előtt van, a használója mindig látja, míg egy könyv vagy nyomtatvány egy olvasás után felkerül a polcra, és lehet, hogy soha többé nem néznek bele, pedig az egészségünkre mindennap kell figyelniük.

A naptár kapcsán azt is fontos kiemelni, hogy interaktív, arra ösztönzi a használóját, hogy bizonyos dolgokat végezzen el. Az egészségügyi szervezetnek már tavaly is volt naptára, azt az idén felújították, hogy azok számára is izgalmas legyen, akik már tavaly is használták, illetve egy kiegészítés is van egy asztali naptár formájában. Utóbbinak az a célja, hogy a jó szokások kialakításában segítse a használóját. Míg a falinaptár tartalmazza azokat az információkat, amelyekre oda kell figyelni, addig az asztali naptár segít a gyakorlatba ültetésben, ugyanis ki kell rajta pipálni bizonyos dolgokat, viszont az adott személy határozza meg a saját céljait, azt, hogy mit szeretne abban a hónapban elérni – magyarázta dr. Pál Ágnes, hozzátéve, hogy az asztali naptár ott lehet például az irodában, mindig szem előtt, így a használója folyamatosan nyomon tudja követni a célkitűzése megvalósítását.

A falinaptár esetében az egészségügyi kulcskérdéseket az adott hónap határozza meg, például májusban, amikor már több a napsütés, a fényvédelem van terítéken, influenzaszезonban pedig a vitaminokról és az immunrendszerről van szó.

A Pontis Egészségügyi Szervezet naptárát Marosvásárhelyen a Gutenberg Könyvesboltban és a Gemma Book Caféban lehet megvásárolni.

1.		ERDÉLYI KÖLTŐ (LAJOS)	IDŐS (RÖV.) NAGY SZÉGENYSÉG	ARRA A HELYRE	PATÁS HÁZIÁLLAT	HUZAL	AZONBAN ANYA (LATIN)	USA SZÍNESZ (RICHARD)	ÖNMAGÁT TUL SOKRA BECSÜLI	A RANG LÉNYEGE!	J. VERNE EGYIK KAPITÁNYA	LÁM AZ EGYIK MÚZSA	KIRÁNDULÁS	... MURI (MÓRICZ ZSIGMOND)	KRÉTAI HEGY
G															S
KETTŐS BETŰ			... JELENTI (RADÓ S. REGÉNYE)				EGYVALAKI (NÉMET) MOSZAT						ÚRNAK SZOLÍT		
CHAPLIN FELESEGE					JAPÁN VÁROS					ÚJ-ZÉLANDI ÓSLAKÓ					NÉVELŐ
GÓRÓG BETŰ					OLASZ EX-KIRÁLYNÉ					FÍOKOS SZEKRÉNY					ANGOL IRÓNÓ (GEORGE)
VALAMIT NAGYON KIVÁNO	2.	ELŐTAG: KÉP	TAN KENDER-TŐRŐ ESZKÖZ		ATTILA NÉV-VÁLTOZATA BECÉZETT ÖREGŰR				ZENE PAPIRÓN	MADÁR-BÖRTÖN				... MI A KŐ (PETŐFI)	
					... PACINO (SZÍNESZ) ERKÖLCS-TAN		ÖREG PÁROS! RÓMAI 501		KNOCK OUT (RÖV.) NÉVSOR		SÁNC A SAKKBAN CIN		LE A JÓD ÉS AZ URÁN VEGYJELE		
ELIGAZÍT, TANÍT				HASAD A SERPÁK HAZÁJA (ÉKH.)			J. WAYNE FILMJE NEHEZTEL					KESERŰ ORVOSSÁG ÓGÓRÓG PIACTÉR			
SZÍRIAI FENNSÍK				... KRÖGER (TH. MANN) JÁRTASSÁG			NŐI NÉV (AUG. 18.) LEVEGŐT IGÉNYLŐ						LESZÁRMAZOTT BECÉZETT ITAL		
AZ ITTRIUM ÉS A NOBÉLIUM VEGYJELE			HANGA ATTÓL KEZDVE!			HARUM AR ... (KALIFA) MÉZCSEPEPEKI				FÉLIG RÉGI! TORINO FOLYÓJA			A RONTÁS ISTENNŐJE EBLAK		
PÁRATLAN AKOL! IZOMKÓTÓ			BECÉZETT SZÜLŐ PECUNIA NON ...			EHEŐ A GYŰMÖLCS ELTULAJDONÍT				HIÁNYT SZÜNET POSZTÓKABAT (NÉPV.)				KILO (RÖV.) LATIN KÖLTŐ (VI. SZÁZAD)	
		BECÉZETT NAGYAPA TRÓJA			TOLNA M. HELYSÉG TESTEDZÉS				ENUMERÁL KÖZHELY, SZOLAM					ALFA ÉS OMEGA ÁLLITANAK RÓLA	
... DAGOVER (SZÍNESZ-NŐ)			RÓMAI 51 SZÜKSÉGES		STRONCIUM VEGYJELE ... A RENGETEGEN (ÉKH.)		PARIPA SEMMIKOR		ÜRES KÉZI TÁPLÁL		PÁRATLAN ALKUL! ... DE VEGA (SP. ÍRÓ)		VEZÉRK. FÓNOK V. (ARTUR) LAKATLAN!		
BENEDEK ... (MÉSÉS)			KARÁCSONY B. OLDALA HATÁRÉRTÉK (LATIN, RÖV.)			BELSO RÉSZBEN CSECSEMŐ-ITAL					EDGAR ... POE (USA ÍRÓ, KÖLTŐ) ÍME				
SZÉCHENYI ISTVÁN KÖNYVE				BOKROS TERÜLET VONALZÓ-FELE			OSZTRÁK RÉGIÓ ÁLLÓVÍZ						BECÉZETT KATALIN FRANCIA SZIGET		
SPANYOL ÉS OMÁNI AUTÓJEL		ÜRMÉRTÉK FÉLÉVI				ISKOLAI SZOLGÁLTATÁS RÉGI				KETTŐ ALKOTJA TESLA (RÖV.)			JAPÁN DRÁMAI MŰFAJ EGYEN!		SPANYOL GÉPKOCSI-JEL
L.N.J.	T														

December 12-i rejtvényünk megfejtése: **Aki büntelen, illik merésznek lennie, és bátran, büszkén védenie önmagát.**

Féltávon a hatodik a női labdarúgócsapat

Lezárult a női labdarúgó 2. ligában a bajnokság első fele. Az év utolsó mérkőzésén a Ladies a Temesvári Politehnica elleni elmaradt mérkőzést pótolta be, miután Aradon sikerült 2-0-ra nyernie az UTA ellen. A temesváriak az előző években kétszer is a bajnoki cím közelében jártak, idén azonban saját elhatározásból visszaminősítették magukat a másodosztályba. Itt viszont nemigen van ellenfelük, mindenkit legyőztek, és a marosvásárhelyi csapat ellen is 5-2-re nyerték a találkozót. Ami azonban figyelemre méltó, hogy a Ladies pontosan kétszer annyiszor vette be a hazaiak kapuját, mint ahányszor a többi ellenfélnek összesen sikerült nyolc mérkőzésen.

A marosvásárhelyi csapat ezzel négy győzelemmel, négy vereséggel és egy döntetlennel a 6. helyet foglalja el a felénél a tabellán. A tavaszi idény március 16-án rajtol. (bálint)

Eredményjelző

Női labdarúgó 2. liga, 2. csoport, 9. forduló: Szörényvári Athletic Drobeta – Temesvári ACS Roma Florin Pădurean 0-18, Élesdi Athletic United Bihor – Temesvári Politehnica 0-7, Nagyányai FF – CSU Craiova 3-1, Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – FC Argeş Piteşti 0-3, Aradi UTA – Marosvásárhelyi Ladies 0-2. Elmaradt mérkőzésen: Temesvári Politehnica – Marosvásárhelyi Ladies 5-2.

Kós Hubert aranyérmes 200 méter háton

Kós Hubert aranyérmes nyert 200 méter háton a budapesti rövidpályás úszó-világverseny vasárnapi zárónapján. A 21 éves magyar klasszis a világsúctól mindössze két századdal elmaradva, 1:45.65 perces Európa-csúccsal diadalmaskodott.

A 21 éves magyar klasszisnak a fináléban az első 50 méter után már több mint fél másodperc volt az elő-

nye. A 2-es pályán úszó olasz Lorenzo Mora próbálta egyedülként tartani vele a lépést, de az utolsó 50-nél látzott, hogy neki sincs esélye. Kós végül a világsúctól mindössze két

századdal elmaradva, 1:45.65 perces Európa-rekorddal diadalmaskodott, az orosz Arkagyij Vjacanyin 2009-es 1:46.11-es kontinenscsúcsát javította meg.

Kós Hubert a férfi 200 méteres hátúszás előfutamában az úszók rövidpályás világversenyén a Duna Arénában 2024. december 15-én. Fotó: MTI/Hegedűs Róbert

„Két legnagyobb álmom is teljesült”

„A legfontosabb célom ma az volt, hogy a magyarok előtt nyerjek egy aranyérmes, ez pedig sikerült. Attól függetlenül, hogy nem lett meg a világsúcs, ez egy világrekord úszás volt, két századra voltam csak tőle. Boldog vagyok, hogy ezt a magyaroknak be tudtam mutatni. Két legnagyobb álmomat, az olimpiai bajnoki cím megszerzését és a hazai közönség előtt aratott sikert idén valóra váltottam. A következő egy világsúcs lehet.”

(Kós Hubert)

A világbajnok franciák legyőzésével bronzérmes a magyar válogatott

A győztes magyar csapat a női kézilabda Európa-bajnokság harmadik helyéért játszott Franciaország – Magyarország mérkőzés végén a Wiener Stadthalléban 2024. december 15-én. Fotó: MTI/Tóth Zsombor

A magyar válogatott 25-24-re legyőzte a világbajnok és olimpiai ezüstérmes francia csapatot a magyar-osztrák-svájci közös rendezésű női kézilabda Európa-bajnokság vasárnapi bécsi bronzmérkőzésén.

A Himnusz alatt a szurkolói mag szektora nemzeti zászlót, majd címet formázott, hogy aztán folyamatos buzdításba kezdjen a Bécsig utazó magyar közönség a zsúfolásig telt Stadthalléban. Öt nappal korábban ideges kezdéssel, sok hibával engedett 4-0-s előnyt riválisának a magyar válogatott, ezúttal határozottabb rajttal tartotta a lépést esélyesebb

ellenfelével, Szemerey pedig már korán fontos ziccervédést mutatott be.

Golovin Vlagyimir tíz perc elteltével, 5-3-as francia vezetéskor kért időt – ekkor volt először két gól a különbség –, Szemerey hátrításaira és a határozott védekezésre alapozva sikerült is fordítani (6-5). A francia kapuban a ferencvárosi Laura Glauser szintén jó formában védett, ennek ellenére a 22. percben a jelentős szurkolótábor előtt szinte hazai környezetben játszó magyar együttes 9-7-re vezetett. A publikum Szemereyt éltette, miközben a válogatott 10-7-re alakította az

állást. A világbajnok innen egy talátra zárkozott fel, de a szünetre is előnyvel vonulhatott az öltözőbe a magyar csapat, amely épp egy góllal állt jobban, mint kedden.

A második félidőre is harcosan érkezett a nemzeti együttes, jól játszott, de 41 perc elteltével így is beérte Franciaország (16-16). A magyar játékosok minden labdáért, minden lehetőségért megküzdöttek, a közönség „Itthon vagyunk!” és „veletek vagyunk, győzni akarunk!” skandálással buzdította a csapatot. Az utolsó negyedórához közeledve nőtt a hibák száma, több volt az eredménytelenül befejezett támadás, a visszaszerzett vezetést viszont körömszakadtáig őrizte a magyar válogatott, Szemerey például hétméterest védett.

A záró tíz perc 20-20-ról indult, majd mindkét fél előnybe tudott kerülni. Az utolsó

öt percen belül, 23-22-es magyar vezetéskor létszámförlényben játszhattak a franciák, Klujber azonban egy sikertelen támadás után visszafutva az üres kapu elől ütötte ki a labdát, majd a túloldalon hétméterest értékesített. A bronzérem sorsa az utolsó percben dőlt el, Győri-Lukács Viktória góljára már nem érkezett válasz.

Szemerey 13 francia lövést hatástalanított, Janurik Kinga védés nélkül zárt. A franciáknál Glauser 11 védéssel végzett, a győri hálóőr Hatadou Sako nem fogott labdát.

A meccs legjobbjának Klujber Katrint választották, aki a torna gólkirályi címét is elnyerte 60 találattal. Ő az Eb-k történetének negyedik magyar gólkirálya: Farkas Ágnes 1994-ben és 2002-ben, míg Radulovics Bojana 2004-ben végzett az élen.

Magabiztos sikerrel védtek címet a norvégok

A címvédő és olimpiai bajnok norvég válogatott fölényes, 31-23-as sikerrel múlta felül a dán csapatot a magyar-osztrák-svájci közös rendezésű női kézilabda Európa-bajnokság vasárnapi fináléjában, Bécsben.

A kezdés a védelmekről szólt, több mint négy perc telt el, mire gólt láthatott a bécsi Stadthalle közönsége. Az elején az olimpiai és világbajnoki bronzérmes dánok akarata érvényesült, kétféle előnybe kerültek, hálóőrük, a torna legjobb kapusának választott Anna Kristensen négy védéssel kezdett. A nyolcadik perc végén született meg a lassan beledőlő norvégok első gólja, majd a címvédő 5-5-nél érte utol riválisát. Innen hol az egyik, hol a másik fél talált be, szünetre a norvégok egygólos előnyével mehettek az öltözőkbe a csapatok.

A második játékrész elején már a norvég csapat játszott fölényben, tíz perc elteltével már 20-14-re vezetett, így gyakorlatilag eldöntötte az aranyérem sorsát. A dánok mindent megpróbáltak, felállást is váltottak és támadásban hét a hat ellen próbálkoztak, de hátrányuk folyamatosan nőtt. Norvégia sikeréhez a második félidő nagy részében nem férhetett kétség, így a párizsi olimpia után az Európa-bajnokságon is diadalmaskodott, története tizedik Eb-sikerét aratta.

Mestermérleg

* **Golovin Vlagyimir (Magyarország):** „Jobban akartuk a bronzérmes, mint a francia csapat, ezért sikerült megszerezni a harmadik helyet. A befektetett munkának mindig van eredménye. Aki akarja, küzd, teszi a dolgát, amellé odapártol a szerencse is. Az első félidőben kétszer volt olyan, hogy majdnem sikerült megszereznünk a labdát, aztán Pauletta Foppa mégis be tudta fejezni az aktuális francia támadást. A mérkőzés egészét tekintve azonban kiegyenlített alakultak a szerencsés helyzetek, így mindkét oldalon volt kapufáról kifelé és befelé patnáló labda. Vannak még terveim a válogatott élen, még ennél is fényesebb érmek, nem csupán nekem persze, hanem az egész csapatnak.”

* **Sébastien Gardillou (Franciaország):** „A küzdőszellemben volt a legnagyobb különbség a két csapat között ezen a napon. Keményen dolgoztunk végig, de nem járt érte érem. Büszke vagyok a játékosaimra, mert végig azt tették, amit megbeszéltünk, szoros csata volt, végül csak egy góllal győzött a magyar csapat, ilyen a sport.”

Vlagyimir Golovin szövetségi kapitány (k) a női kézilabda Európa-bajnokság harmadik helyéért játszott Franciaország – Magyarország mérkőzésén a Wiener Stadthalléban 2024. december 15-én. Fotó: MTI/Tóth Zsombor

Egy kis statisztika

Ez volt a magyar válogatott történetének ötödik Eb-bronzmérkőzése: az első kontinensviadalon, 1994-ben elvesztette a helyosztót az akkori csapat, 1998-ban, 2004-ben és 2012-ben viszont megszerezte a harmadik helyet. Utóbbi három alkalommal – akárcsak idén – a norvégoktól kapott ki az elődöntőben a nemzeti együttes.

A magyar és a francia gárda az idei ötödik mérkőzését játszotta egymás ellen, ezt megelőzően a párizsi olimpián 28-31, két felkészülési mérkőzésen 30-27 és 22-26, a keddi, debreceni középdöntős találkozón pedig 27-30 volt az eredmény.

Ez volt a két együttes 58. egymás elleni mérkőzése, magyar szempontból immár 32 győzelem, két döntetlen és 24 vereség a mérleg.

Jegyzőkönyv

Női kézilabda Európa-bajnokság, bronzmérkőzés: Magyarország – Franciaország 25-24 (13-12).

Bécs, 8775 néző, vezette: A. Covalciuc, I. Covalciuc (moldovaiak).

Magyarország: Szemerey – Győri-Lukács 5 gól, Klujber 9, Papp, Füzi-Tóvizi, Vámos, Szöllösi-Schatzl 2, cserék: Janurik (kapus), Kuczora 5, Márton 1, Bordás, Simon 1, Csíkó 2.

Franciaország: Glauser – Granier 3, Flippes 2, Zaadi 4, Foppa 4, Nze Minko 4, Valentini 3, cserék: Sako, Andre (kapusok), Horacek, Coatanea, O. Kanor 1, Dupuis, Ondono, Grandveau 1, Bouktit 2.

Lövések/gólok: 43/25, illetve 41/24.

Gólok hétméteresből: 5/5, illetve 4/3.

Kiállítások: 2, illetve 6 perc.

Az olvasó írja

Szerkeszti: Mezey Sarolta

Adventi ünnepek a Magányosok Klubjában

December 10-én Mikulás-bált tartottunk az Efendi vendéglőben, Kopacz Imola klubvezetőnk szervezésében. Ünnepi díszben pompázó terem várt, ahol szép számban jelentünk meg, és a klubtagokon kívül számos szimpatizáns is velünk tartott. A katolikus egyház december 6-án emlékezik meg Szent Miklós püspökről, aki nagylelkűségével, bőkezűségével, felebaráti szeretetével a karácsony előhírnöke. Szent Miklós a keleti egyházak legtiszteltebb szentje, ünnepét nyugaton a X. század óta tartják. Az emberek tisztelét és szeretetét jótékonykodásával vívta ki, s tettei miatt már életében szentnek tartották. 343. december 6-án halt meg püspöki székhelyén, Myrában, sírja zarándokhelyé vált. A különböző népek kultúrájában szinte mindenütt feltűnik hosszú, prémes vörös köpenyben. A személyéhez kapcsolódik a Mikulás-napi ajándékozás szokása. Klubunkban minden évben jár a Mikulás, Kopacz Imola meghívására Hajlák Attila-István római katolikus plébános sikeresen alakította a Mikulást, már 14 éve mikuláskodik nálunk. Az idén, elterve a megszokottól, két Mikulás jelentkezett, klubvezetőnk személyében megjelent egy Mikulás néni is.

Együtt felkérték a megjelenteket, hogy verssel vagy énekkel járuljanak eljük. Verssel Czerán Erzsébet, Dendea Mária, Fejéregyházi Tünde, Berei Árpád, énekkel Fodor János jelentkezett, és megkapták érte az aján-

dékot. Minden bálozó készített egy Mikulás-ajándécsomagot, névvel ellátva. Sor került a zenészek, az Efendi vendéglő főnökének és a Mikulásoknak a megajándékozására, részükre egy piros „banyatank” telt meg ajándécsomagokkal. A Mikulás néninek átadtuk az óriás mikulásvirágot. A zenekar – Szilágyi Sándor notaénekes, Szilágyi Barna és Imreh Szilárd – szívből szebb nótákkal szórakoztatta a megjelenteket, mialatt a Mikulás páros a kosarakban elrendezett ajándécsomagokat kiosztotta, mindenki nagy öröme.

Felszolgálták a finom vacsorát, és megkezdődött a tánc. Hálásan köszönjük klubvezetőnknek a kitűnő szervezést; a felejthetetlen estén a sok egyedül élő idős ember arcára mosolyt varázsolt.

A karácsony a kereszténység legfontosabb ünnepe, amelyen Jézus születésére emlékezünk. Az ünnepek remek feszültségoldó és kikapcsolódásra lehetőséget adó alkalmak. Klubunk minden évben megünnepli a karácsonyt, ilyenkor a klubtagok egymásnak készítenek karácsonyi ajándékot. Idén december 17-én tartjuk a mindenki karácsonyát, rögtönzött ünnepi műsorral lépjük meg a klubtagokat, majd következik a szeretetvendégség.

Aldott, békés karácsonyt és boldog új esztendőnt klubunk tagjainak és fíradhatatlan vezetőinknek, Kopacz Imolának!

Czerán Erzsébet

Jubiláló adventi kórustalálkozó

Vasárnap este Nyárádszeredában került sor a Küküllői Református Egyházmegye 15. adventi kórustalálkozására. Kétszáz éves vagy idén alakult gyülekezeti kórus – mindenik Istent dicsőítette. Az egyházmegye első adventi kórustalálkozója 2008-ban volt Gegesben, a falu már ötször rendezte meg, de Nyárádszeredában első alkalommal került sor a rendezvényre, éppen a tizenötödik adventi kórustalálkozásnak lehetett a házigazdája a hétvégén a város főtéri egyházközsége.

Gligor Róbert László

A vendégek részt vehettek az öröm gyertyájának meggyújtásán, majd a templomba vonulva Mészáros Lehel szászcsávási lelkipásztor szószerűki szolgálatából tanulhatták meg, hogy az igazi adventi békességet nem a csendben találjuk meg, hanem abban a bizonyosságban, hogy Krisztus eljött, hogy kibékítsen minket Istennel. Isten békessége a teljesség, a harmónia mély érzése, amely abból fakad, hogy Isten szeret bennünket, az igazi békesség Isten ajándéka, és nekünk az a feladatunk, hogy ezt kiterjesszük másokra is – fejtette ki az egyházmegye zenei előadói tisztségét is betöltő lelkész.

Ezután egymást felváltva énekelte a megjelent 14 énekegyüttes, amely az egyházmegye minden szegletéből – Segesvártól Nyárádszeredáig, Szovátától Dicsőszentmártonig – mintegy 270 személyt gyűjtött egybe. Így követte egymást a nyárádszeredai Bocskai István Dalkör (karvezető Ferencz Sándor Csaba), a kibébi egyházközség kórusa (Nagy Krisztina), a gógánváraljai egyházközség kórusa (Volkán Sándor), a backamadarasi Harmónia kórus (Nagy-Vajda Katinika), a küküllőszéplaki Pálffy Ágnes asszonykórus (Gábor Erzsébet), a nagy-kendi egyházközség kórusa (Jakab Viktor), a makfalvi egyházközség kórusa (Gábor Áron Árpád), a szőkefalvi egyházközség kórusa (Nagy Ilona), a 35 éves szovátai egyházközségi kórus (Szabó Hunor), a dicsőszentmártoni egyházközség kórusa (Ferenczi Zsolt), a segesvári egyházközség

énekara (Bíró Zita), a vámosgálfalvi Magvető kórus (Szabó Gyula), a szászcsávási vegyes kar (Ozsváth Krisztina), végezetül pedig az egyházmegye lelkészeinek kórusa (Tőkés Attila) szólalt meg. Több kórus is részt vett az eddigi összes találkozon, de voltak viszonylag „fiatal” együttesek is: míg Szászcsáváson a többszölamú énekhangomány eredete a 18–19. század fordulójára vezethető vissza, és 1837-ben a templomavatási ünnepségen már megszólalt a csávási kórus, addig például a dicsőszentmártoni csak idén alakult. Különösen jól énekelte a nyárádszeredai, a makfalvi, a backamadarasi és a szovátai kórus, de a közönséget a segesvári kórus éneke hódította meg láthatóan, míg az alig egy hónapja alakult egyházmegyei lelkész kórus két próba és egy fellépés után is képes volt méltón zárni az idei találkozt.

„Kodály Zoltán szerint a zene lelki táplálék, és semmi mással nem pótolható. Ezért gyűltünk ma össze mi is. Hogy lelki táplálékot vegyünk magunkhoz, de ugyanakkor, hogy énekharmóniánkkal ebben az adventi időszakban is dicsőítsük Istent, Atyánkat. Hiszem, hogy ma mindkettőt sikerrel vittük véghez, gazdag lelki táplálékot szívtunk ma itt magunkba” – vonta le a következtetést a házigazda Tőkés Attila lelkipásztor, míg dr. Batizán Attila esperes szerint „az éneklés, a szép istendicséret kímosta a szívünk, lelkünk, kisimította ráncainkat, békét teremtett a szívünkbe”. Az egyházmegye feje köszönetet mondott a kántoroknak, a karvezetőknek és gyülekezeti tagoknak, akik sok próba, sok-sok óra munka gyümölcsét hozták el erre az alkalomra, hogy ilyen gyönyörűen énekelhesse nek Isten dicsőítésére.

Tizennégy kórus műsora hangzott el az ideai találkozon

A finn falfirka

Kuszálík Péter

Harmincöt évvel ezelőtt forradalmi lázban égett Temesvár, és december 17-én már ropogtak a fegyverek. Karácsony vasárnapján pedig kivégezték a diktátort meg a nejét. A keleti tömb országai közül csupán Romániában lett ezernél több áldozata a 'gengszterváltásnak', a többiek szerencsésebbek voltak. A temesvári forradalmi napokat további kemény hónapok és évek követték, a hatalmi pozícióért folytatott harc pedig azóta is folytonosan megújul: kampányszerűen, mint a gabonacséplés. Százhusz sorban még vázlatát sem lehetne adni az elmúlt 35 év eseményeinek, ezért meg se próbálom, inkább a bársonyszékekért folyó harc szemlélését folytatom. Az elmúlt időszakot ezer raklapnyi gonoszság jellemezte, nem is tudom, melyikkel kezdjem. Ráadásul nem is lehet összehasonlítani egyiket a másikkal: a túlzásba vitt gazdagodás átkai nem mérhetők az oktatás lezüllesztéséhez, s a fiatalokra zúduló ártalmakat sem lehet összehasonlítani a bürokrácia féktelen burjánzásával. A digitalizáció monomániás erőltetéséből származó károk már régen

megaladták az előnyöket. A közbiztonság rothadása is mindennapi témának számít, s akkor a covidról még nem is beszéltünk. Tagadhatatlan, hogy sikerült jó dolgokat is összehozni, de a cselekvési célokról, módszerekről és megoldásokról nem születhet egyetértés (túl sok filozófus, politikus és influenszer rohangál a világban ahhoz, hogy szó essék a konszenzusról).

Lejárt a hurrázások és a „véget nem érő, hatalmas tapsok” ideje, a Nemzet Vezetőjét övező hála és tisztelet pedig megfakult. A Ceaukorszak hazugságait és gonoszságait nem sikerült teljes mértékben elfeledtetni, s az új rendszer sem tökéletes. Csöppnyi haszon: manapság már szót lehet ejteni a vezetőik hibáiról. De csak módjával: Kelet-Európa néhány sarkában továbbra is veszélyes dolog a Főnököt bírálni. A vélemények különbözősége színesíti ugyan a közéletet, de erősen sokáig tart, amíg mindenki előadja az ellenvetéseit. Nem lesz itt rend, ha minden egéripizoknyi témáról kikérjük a dolgozók véleményét. Az eredeti játékszabály úgy szól: mivel nincs akkora tanácssterem, ahová milliányi ember beférne, ezért korlátozni kell a képviselők és

szenátorok számát. A szabály folyamodványa: a kiválasztottak fognak majd dönten a köz javára és érdekében. A szelekciós elv Sztálintól maradt ránk: „a jók közül a legjobbakat” kell megválasztanunk, ámde egy ajánlólevél annyit ér, mint Bécsben a nix', amikor a párhúségek sincs pontos mértéke. Számítlan melléfogásnak voltunk tanúi, az ötvenes évek börtöneiben külön folyosón laktak a rosszul kiválasztott vagy 'megtévedt' káderek. Az akkori bukások nyomán csak annyit tanultak meg az elvtársak, hogy asztalossegédből nem lesz jó egyetemi rektor, de az esztelen döntések korszaka még nem ért véget. Ez abból is látszik, hogy Kelemen Hunor (35 évnyi demokrácia után!) még a józanságot tartja üdvöztető kritériumnak. A tartalom oké, de a formával baj van. Úgy gondolom, hogy a „Hülyék vagytok, csez' meg!” mondat falfirkának még jó, de választási jelszövekként nem túl eredményes.

A hibátlanul működő és 100%-os közmegelegedést generáló társadalmi rendszer még várat magára, kár, hogy az évezredek próbálkozásainak prototípusaitól járni se lehet: halomban állnak a közttereken és az utakon. (A privatizációs képtelensé-

gek közül az egyik legvadabb ötlet: '93-ban garázsba telepített orvosi magánegyetemre is adtak működési engedélyt. Mit szólsz, Hermina, mikor lesz itt jó világ?) Nem csoda, hogy ennyi baromság láttán a következő falfirka jelent meg Tampere főterén: „Eddig kételkedtem benne, de most már meggyőződtem: bárkiből lehet miniszterelnök.” – Miniszterelnök helyett államelnök, polgár- és gyepmester, futballedző, bankár, topmenedzser, autógyáros is írható.

Van akinek a szabadság és a demokrácia ártott meg. A Lánchíd tövében így értetlenkedik bizonyos Kolozi Ádám: „A geopolitika és a hibrid beavatkozások legyőzték a szabad választásokat a szomszédban” (444.hu, dec. 11.). „A román alkotmánybírósgát menet közben semmisítette meg az elnökválasztást, amikor a szélsőjobb jelöltnek komoly esélye volt a győzelemre.” Hm. Talán jobb lett volna nyerni hagyni, mint Hitlert '33-ban? Még ilyeneket kérdez a bácsi: „Tényleg pár hét alatt elnököt csinálhat a Kreml egy alufóliás ismeretlenből? Mi lesz, ha külföldi beavatkozásra hivatkozva más országokban is eltörlik a hatalomnak nem tetsző választási eredményeket?” Visszakérdezek: miért csak az ágyúölteléknek szánt bakákat vizsgálják meg az elmeorvosok, az el-

nőkjelölteket pedig nem? Ha egy jelöltre csak menet közben derül ki, hogy tiltott eszméket propagál, akkor kitől várjuk a közbelépést, ha nem a független alkotmánybírósgától?

A történelem folyamán örök gondot jelentett a 'ki vezessen' kérdés. 1458–1848 között Kolozsvár választott nagytanácsában a 'százférfiak' (centumpáterek) zajos gyűlései tanúsítják: az észszerű gondolkodásra nem a gazdagság jelentett garanciát, hanem az okosság meg a bölcsesség. (Már az ókori görögök is tudták: a tudás nem képezheti adásvétel tárgyát, tehát ma sem lehet elvárni, hogy x állam leggazdagabb embere okos is legyen...) A 21. században feledésbe ment ez a tapasztalat. A szoláriumban pörkölt politikusok, államfők stb. kék zakos csapatáról leri az önteltség, de ha megszólalnak, öt percen belül kiderül: ezektől se várhatunk semmi jót. Arra is rájöttem: tők mindegy, mekkora tömeg gyöngyözött ki magából a vezért, a minőség nem arányos a gyöngykagylók mennyiségével. Mondják: DNS-vizsgálatokkal sem lehet kiszűrni azt, hogy kiből lesz néhány éven belül népnyűző diktátor.

Ha 'kinek nem tetszett a szövegem, annak csak a hagyományos újévi köszöntővel szolgálhatok: „Bort, búzát, békességet!”

Eljárás Románia ellen

EB-intés a szakmai képesítésekre vonatkozó jogszabálysértés miatt

Az Európai Bizottság hétfőn eldöntötte, hogy felszólító levél útján kötelezettségzegési eljárást indít Románia és további 21 tagállam ellen a szakmai képesítésekre vonatkozó uniós szabályok (2005/36/EK irányelv) megsértése miatt.

Ezek a szabályok megkönnyítik a szakemberek számára, hogy különböző tagállamokban átmeneti és alkalmi jelleggel szolgáltatásokat nyújtsanak, miközben garantálják a fogyasztók és a polgárok védelmét is.

Közleményében az Európai Bizottság emlékeztetett: a tagállamok kivételes esetben a közegészségügyi és közbiztonsági vonatkozású szakmák esetében ellenőrizhetik a képesítéseket a szolgáltatásnyújtás engedélyezése előtt.

Ezek az előzetes ellenőrzések jelentősen késleltethetik a tevékenység megkezdését, ezért csak szigorú feltételek mellett írhatók elő, elsősorban akkor, ha a szakmai képesítések hiánya súlyosan károsíthatja a szolgáltatás igénybevevőjének egészségét, vagy veszélyeztetheti biztonságát.

A Bizottság szerint a felsorolt 22 tagállam indokolatlanul írt elő előzetes ellenőrzéseket egyes szakmák esetében úgy, hogy nem teljesülnek az ilyen ellenőrzések engedélyezésére vonatkozó feltételek.

A Bizottság jogérvényesítési vizsgálata három kiemelt területre összpontosított, nevezetesen az építőiparra, a szállításra és az üzleti szolgáltatásokra.

A Bizottság mindezek alapján felszólító levelet küld Belgiumnak, Bulgáriának, Csehországnak, Dániának, Németországnak, Írországnak, Görögországnak, Spanyolországnak, Franciaországnak, Olaszországnak, Ciprusnak, Lettországnak, Luxemburgnak, Magyarországnak, Máltának, Hollandiának, Ausztriának, Lengyelországnak, Romániának, Szlovéniának, Szlovákiának, Finnországnak és Svédországnak, amelyeknek két hónap áll a rendelkezésükre, hogy választ adjanak és a Bizottság által feltárt hiányosságokat orvosolják.

Ha nem kap kielégítő választ, a Bizottság úgy határozhat, hogy indoklással ellátott véleményt ad ki. (Agerpres)

Agentia Națională de Administrare Fiscală

Az ANAF határozottan cáfolja

a közszájon forgó információkat, amelyek szerint „2025-től az ANAF az adófizetők bankszámláin lévő pénz 10%-át fogja elvenni”.

A hatályos jogszabályok szerint az egészségügyi és társadalombiztosítási járulékot (CASS) a befektetési jövedelmek, például a banki megtakarítások kamatai, osztlékok, tőkepiaci nyereségek stb. után kell fizetni, ha a más jövedelemkategóriákkal (pl. szellemi tulajdonjogokból, mezőgazdaságból, egyéb forrásokból származó jövedelmek) való halmozódás meghaladja az évi 6, 12 vagy 24 bruttó minimálbér küszöbértékét.

A 10 százalékos járulékot az évi bruttó 6, 12 vagy 24 országos minimálbér után kell fizetni, attól függően, hogy az összesített jövedelem mekkora, azaz a három közül melyik tartományba esik. Például, ha a kamattal jövedelem az adófizető egyetlen jövedelemforrása 2024-ben, és az évi 25.000 lej, akkor a fizetendő CASS 1.980 lej (3.300 lej x 6 x 10% = 19.800 lej x 10%), vagy ha a kamattal jövedelem évi 45.000 lej, akkor a fizetendő CASS 3.960 lej (3.300 lej x 12 x 10% = 39.600 lej x 10%).

Figyelem! Fontos hangsúlyozni, hogy a bankszámlán levő összegek után nem kell járulékot fizetni, csak a kamatok után, ha a teljes befektetés utáni jövedelem meghaladja a törvényes felső határt.

A befektetési jövedelmekre (beleértve a kamatokot is) vonatkozó jelenlegi CASS-rendszer 2018 óta van érvényben.

Az ANAF arra ösztönzi az adófizetőket, hogy a félreértések és félreértelmezések elkerülése érdekében kizárólag hivatalos forrásokból tájékozódjanak. Általános adózási információkért az adófizetők a 031.40.39.160-as telefonszámon hívhatják a Call Centert.

Eladási közlemény

A Maros Megyei Pénzügyi Hivatal adóbehajtó osztálya az intézmény Marosvásárhely, Dózsa György út 1–3. szám alatti székhelyén **január 10-én 11 órától** árverést tart az alábbi adós cég javainak eladására a költségvetési tartozások törlesztése érdekében:

• BISSDOG KFT. – adószám: 33080570:

– Mercedes Benz N3 hasznójármű, rendszáma MS-86-SLS, típusa ACTROS2535, 2000-es gyártású, kikiáltási ára 141.600 lej + héra; Mercedes Benz N3 hasznójármű, rendszáma MS-89-SLS, típusa ATEGO2528, 2003-as gyártású, kikiáltási ára 96.800 lej + héra; Mercedes Benz N3 hasznójármű, rendszáma MS-83-SLS, típusa ATEGO2528, 2003-as gyártású, kikiáltási ára 96.200 lej + héra; Mercedes Benz N3 hasznójármű, rendszáma MS-84-SLS, típusa ATEGO2528, 2003-as gyártású, kikiáltási ára 96.200 lej + héra; homlokrakodó bulldozer, típusa QJ16, 2018-as gyártású, 3000 órát működött, kikiáltási ára 91.000 lej + héra; Volkswagen N1 hasznójármű, rendszáma MS-47-DOG, típusa Transporter 7JO, 2008-as gyártású, kikiáltási ára 76.300 lej + héra; MAN N3 speciális jármű, rendszáma MS-11-SLS, típusa 26293, 1997-es gyártású, kikiáltási ára 83.900 lej + héra; Dacia N1 Dokker hasznójármű, rendszáma MS-67-BSD, 2016-os gyártású, kikiáltási ára 52.600 lej + héra; Scania N3 speciális jármű, rendszáma MS-64-SLV, típusa P320DB, 2010-es gyártású, kikiáltási ára 167.200 lej + héra; Mercedes Benz N3 hasznójármű, rendszáma MS-24-BIS, típusa Economic, 2002-es gyártású, kikiáltási ára 75.700 lej + héra; Mercedes Benz N1 hasznójármű, rendszáma MS-05-BSD, típusa Sprinter 311CDI, 2008-as gyártású, kikiáltási ára 60.700 lej + héra; Volkswagen Passat 3BG személygépkocsi, rendszáma MS-04-BSD, 2001-es gyártású, kikiáltási ára 15.700 lej + héra; Skoda Octavia M1 személygépkocsi, rendszáma MS-13-BIS, 2001-es gyártású, kikiáltási ára 15.000 lej + héra; MAN N3 speciális jármű, rendszáma MS-38-SLU, típusa TGA26310, 2006-os gyártású, kikiáltási ára 107.700 lej + héra; Mercedes Benz N3 speciális jármű, rendszáma MS-48-SLV, típusa Actros, 2012-es gyártású, kikiáltási ára 197.300 lej + héra; Volkswagen Crafter N2 speciális jármű, rendszáma MS-32-SLU, 2008-as gyártású, kikiáltási ára 78.400 lej + héra; Volkswagen N1 LT 35 hasznójármű, rendszáma MS-72-SLU, 2003-as gyártású, kikiáltási ára 36.700 lej + héra; Volkswagen N1 LT 35 hasznójármű, rendszáma MS-93-SYL, 2004-es gyártású, kikiáltási ára 37.500 lej + héra; Mercedes Benz UNIMOG1400 N2 speciális jármű, rendszáma MS-06-SLY, 1995-ös gyártású, kikiáltási ára 216.300 lej + héra; Mercedes Benz Sprinter 213CDI, 2002-es gyártású, kikiáltási ára 31.200 lej + héra; Mercedes Benz Vito 110CDI, N1 hasznójármű, rendszáma MS-02-SLV, 1999-es gyártású, kikiáltási ára 23.000 lej + héra; Audi A4 M1 személygépkocsi, rendszáma Ms-35-SLU, 1996-os gyártású, kikiáltási ára 14.100 lej + héra; Mercedes Benz N3 speciális jármű, típusa ATEGO2553, rendszáma MS-44-SLU, kikiáltási ára 95.500 lej + héra; Renault Premium 320 speciális jármű, rendszáma MS-84-SLS, 2007-es gyártású, kikiáltási ára 164.800 lej + héra; MAN N3 hasznójármű, rendszáma MS-01-UNT, 2007-es gyártású, kikiáltási ára 100.400 lej + héra; Volvo N3 speciális jármű, rendszáma MS-09-UNT, típusa FM62RBFM9340, 2005-ös gyártású, kikiáltási ára 80.800 lej + héra; IVECO Stralis 260S N3 speciális gépjármű, 2005-ös gyártású, rendszáma MS-14-UNT, kikiáltási ára 92.800 lej + héra; Volvo N3 hasznójármű, rendszáma MS-07-UNT, típusa FH42TBFH12, 2003-as gyártású, kikiáltási ára 123.500 lej + héra; SCHMITZ O4 félpótkocsi, rendszáma MS-06-UNT, típusa SK124, 2003-as gyártású, kikiáltási ára 96.500 lej + héra; DAF N3 hasznójármű, rendszáma MS-21-UNT, típusa TE85XC CF85, 2004-es gyártású, kikiáltási ára 101.000 lej + héra; Volvo N3 FE280 speciális jármű, rendszáma MS-24-UNT, 2008-as gyártású, kikiáltási ára 112.700 lej + héra; MAN N3 hasznójármű, rendszáma MS-25-UNT, típusa TGA 28320, 2007-es gyártású, kikiáltási ára 119.100 lej + héra; Ford Transit N3 hasznójármű, rendszáma MS-72-SLV, 2005-ös gyártású, kikiáltási ára 90.700 lej + héra; Ahlmann AS12B homlokrakodó, típusa Ford AS12B, 2000-es gyártású, kikiáltási ára 131.600 lej + héra; Renault Premium 280DXI speciális jármű, rendszáma MS-23-UNT, 2007-es gyártású, kikiáltási ára 94.800 lej + héra.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

• **REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZS-KAPUK** és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBÉÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (67917)

• **A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ** teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67722)

Spălătorie și detailing auto

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk december 17-én **TÓTH AMÁLIA** volt marosszentkirályi lakosra halálának 24. évfordulóján. Nyugalma legyen békés mindörökké!
Emlékét őrzi férje, Jóska, leányai: Gyöngyvér és Tünde, valamint azok családja. (24667-I)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett anyá, nagymama, sógornő, anyós, jó szomszéd, **ORMENIȘAN ELISABETA** az Unitatea volt dolgozója életének 85. évében visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetése 2024. december 17-én, kedden 13 órakor lesz a remeteszegi temetőben, református szertartás szerint. Nyugalma legyen csendes!
Gyászoló szerettei. (24662-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett élettárs, testvér, nagybácsi, rokon és jó barát, a homoródalmási születésű **TÓDOR GÁBOR** életének 87. évében elhunyt. Temetése 2024. december 17-én, kedden 12 órakor lesz a marosvásárhelyi római katolikus temető felső ravatalozójából. Nyugalma legyen csendes, emléke áldott!
A gyászoló család. (-I)

ADÁSVÉTEL

DIÓ eladó. Tel. 0754-346-123. (24629-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK 15% kedvezménnyel háztetőkészítést cserépből vagy lemezből, és kisebb javítást, meszelést, hidroizolációt, szigetelést stb. Tel. 0758-880-496, Csaba. (24574-I)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	- 0365/400-404
- információ	- 118-932
- általános	- 118-800
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112
• Rendőrség	- 0265/202-305
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110
• Sürgősségi szolgálat:	
- gyermekeknek	- 0265/210-177
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat,	
8–16 óra között:	- 0736-883-110
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304
	- 0265/312 436
	- 0265/250-120
	- 0265/263 351
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351
• Dora Optics	- 0733-553-976
• Dora Medicals	- 0265/212-971
• Radiológia, echográfia	
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446
• Prefektúra	- 0265/266-801
• DIGI	- 0365/400-401
• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
- vidék	- 0265/929
• Delgaz Grid	- 0265/200-928
	- 0800/800 928
• Aquaserv:	
- hideg víz-csatoma	- 0265/215-702
- közönségszolgálat	- 0265/208-888
- központ	- 0265/208-800
	- 08008 208-888
• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 021-9551
• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás	
Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
	- 0744-282-710
• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
koszorúk	- 0745-606-269
és halottszállítás	- 0758-047-604
• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
	- 0265/262-907

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

METSZET
kedd 21⁰⁰

ERDÉLY TV

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

Patricia Gucci
Gucci - Egy sikeres
dinasztia története

Leiner Laura
40
NYÁRI
NAP

Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Leiner Laura
40 nyári nap

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Megjelent!

A TARTALOMBÓL:

Hol volt a székely őshaza?	Kézdizsék fürdői
Világhírű baritonunk hazatért	Bivalyfejő lelkipásztor
Mi fért egy kelengyés ládába?	Solymászok régen és ma
Leányélet száz éve	Székelyföld hetedik csodája
A Gyimesektől Indiáig	A székely nyúltól az erdélyi kopóig
A székelyruha felcsiki fellegvára	Régi és újabb erdélyi receptek

Székelyföld Kincsestára

Ára 32 lej • Keresse a Matula Média partnereinél, a lapárusoknál és az ismertebb könyvesboltokban, vagy rendelje meg online: magyarlapok.ro/shop • www.facebook.com/SzekelyKalendarium

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

**PRIVESTE CERUL
DE LA MUZEU**

SEARĂ DE ASTRONOMIE • EGY ESTE A CSILLAGÁSZATRÓL

**NEZZ AZ ÉGRE
A MŰZEUMBÓL**

MUZEUL JUDEȚEAN MUREȘ
MAROS MEGYEI MŰZEUM

CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ
MAROS MEGYEI TANÁCS